

Església de Tarragona

Butlletí Oficial de l'Arquebisbat

Núm. 12

Desembre 2009

ESGLÉSIA DE TARRAGONA

BUTLLETÍ OFICIAL DE L'ARQUEBISBAT

12

Tarragona, desembre de 2009
3a època. Núm. 438

Secció oficial

Secretaria d'Estat de la Santa Seu

Cartes

- Agraïment per la contribució a les necessitats de la Santa Seu,
d'acord amb la norma del c. 1271 del CIC..... 640
- Agraïment pel donatiu per a l'òbol de Sant Pere 641

Sr. Arquebisbe

Decrets

- Nomenament del president de l'Acció Catòlica General de l'arxi-
diòcesi de Tarragona 642
- Nomenament del consiliari de l'Acció Catòlica General de l'arxi-
diòcesi de Tarragona 642

Cartes

- Anunci de la visita pastoral a l'arxiprestat de la Conca de Bar-
berà 642
- Convit als exercicis espirituals per a preveres..... 643
- Homilia en l'ordenació diaconal de fra Rafael Barrué, o.cist.... 644
- Paraules en la presentació de la unitat didàctica «L'Exili del Car-
denal» 647

Als Quatre Vents

266. Tots Sants 650
267. La formació de la consciència 651
268. Per una consciència autèntica..... 652
269. Crist Rei..... 653
270. Comença l'Advent..... 655
- Activitats del mes de novembre..... 656

Consell Pastoral Diocesà

Nota pel que fa a la crisi econòmica i a les famílies que hi estan afectades 666

Reflexió d'aquest curs: El prevere i el seu ministeri

Pauta de reflexió personal per a preveres - novembre 2009..... 660

Secretaria General i Cancelleria

Nomenaments del mes de novembre 660

Convocatòries

Reunió n. 16 del Consell del Presbiteri..... 661

Reunió n. 15 del Consell Pastoral Diocesà..... 662

Comunicats

Reunió n. 171 del Consell Episcopal 663

Reunió n. 172 del Consell Episcopal 663

Reunió n. 16 del Consell del Presbiteri..... 664

Reunió n. 173 del Consell Episcopal 664

Reunió n. 15 del Consell Pastoral Diocesà..... 665

Delegació diocesana de pastoral familiar

Pregàries per a incloure en la celebració del dia dels Sants Innocents..... 667

Secció documental

Santa Seu

Sant Pare

Carta apostòlica en forma de motu proprio *Omnium in mentem*, amb la qual es modifiquen algunes normes del Codi de Dret Canònic..... 669

Constitució apostòlica *Anglicanorum cœtibus*, sobre la institució d'ordinariats personals per als anglicans que ingressen en la plena comunió amb l'Església catòlica..... 671

Discurs en la recepció de 250 artistes de renom..... 675

Missatge en ocasió de la 18a Jornada Mundial del Malalt..... 680

Congregació per a la doctrina de la fe

Normes complementàries a la constitució apostòlica *Anglicanorum cœtibus*..... 682

Episcopat espanyol

Comissió permanent

Missatge en el 50è aniversari de Mans Unides 687

Assemblea plenària

Missatge als sacerdots amb motiu de l'Any Sacerdotal 689

Declaració davant la crisi moral i econòmica 695

(64 p.)

Redacció i Administració: Pla de Palau, 2. Telèfon: 977 23 34 12. 43003 Tarragona
Portada: Predicació de sant Pau a Iconi. Predel·la del retaule major de la Catedral.
Alabastre policromat. Obra de Pere Joan (1426-1434)

Dip. Legal: T. 2 - 1958
Indústries Gràfiques Gabriel Gibert. C/ Cartagena, 12. Tel. 977 22 45 58. 43004 Tarragona
Composició i muntatge del text: Secretaria General i Cancelleria
Publicitat: Arquebisbat de Tarragona - Secretaria General - Tel. 977 23 34 12 ext. 212 (Montserrat)

secció oficial

Secretaria d'Estat de la Santa Seu

CARTA

d'agraïment pel donatiu per a l'òbol de Sant Pere

SECRETARIA DE ESTADO

PRIMERA SECCION - ASUNTOS GENERALES

Vaticano, 21 de noviembre de 2009

N. 129.949

Señor Arzobispo:

El Santo Padre ha recibido el donativo de 10.200,00 euros que, en nombre de la Archidiócesis de Tarragona, ha tenido la amabilidad de ofrecer como contribución a las necesidades de la Santa Sede, según la norma del can. 1271 del C.I.C. Dicha cantidad se incluirá en el balance del año 2009.

Con la presente, me es grato comunicar que el Papa Benedicto XVI agradece vivamente este generoso gesto de solidaridad, al cual corresponde invocando sobre toda esa querida Comunidad eclesial abundantes dones divinos que sean ayuda constante para seguir viviendo con plena fidelidad los ideales de la vida cristiana. Como confirmación de estos deseos, el Sumo Pontífice le imparte de corazón la Bendición Apostólica, que complacido hace extensiva a los sacerdotes, comunidades religiosas, seminaristas y fieles de esa Iglesia particular.

Aprovecho la oportunidad para manifestarle, Señor Arzobispo, los sentimientos de mi consideración y estima en Cristo.

Cardenal Tarcisio Bertone
Secretario de Estado de Su Santidad

Excmo. Mons. Jaume PUJOL BALCELLS
Arzobispo de Tarragona

TARRAGONA

CARTA

d'agraïment per la contribució a les necessitats de la Santa Seu, d'acord amb la norma del c. 1271 del CIC

SECRETARIA DE ESTADO

PRIMERA SECCIÓN - ADJUNTOS GENERALES

Vaticano, 26 de noviembre de 2009

N. 129.944

Señor Arzobispo:

A través de los buenos oficios de la Nunciatura Apostólica, y en nombre de la Archidiócesis de Tarragona, ha querido dar testimonio de ferviente adhesión a la Sede Apostólica, enviando un donativo de 5.500,00 euros para el Óbolo de San Pedro. Dicha cantidad se incluirá en el balance del año 2009.

Informado de este generoso gesto, el Papa Benedicto XVI expresa a Vuestra Excelencia su profundo agradecimiento por esta muestra de solidaridad eclesial. Al mismo tiempo, pide al Señor que siga derramando abundantes dones sobre esa Comunidad eclesial y la fortalezca cada día más en el camino de la fe y de la caridad. Con estos deseos, el Sumo Pontífice le imparte de corazón la Bendición Apostólica, que complacido hace extensiva a los sacerdotes, comunidades religiosas, seminaristas y fieles de esa Iglesia particular.

Aprovecho la oportunidad para manifestarle, Señor Arzobispo, las seguridades de mi consideración y cordial estima en Cristo.

Cardenal Tarcisio Bertone
Secretario de Estado de Su Santidad

Excmo. Mons. Jaume PUJOL BALCELLS
Arzobispo de Tarragona

TARRAGONA

Senyor Arquebisbe

DECRET

de 10 de novembre de 2009, pel qual es nomena el president de l'Acció Catòlica General de l'arxidiòcesi de Tarragona

PEL PRESENT DECRET, d'acord amb els articles 47 i 48 dels Estatuts de l'Acció Catòlica General de l'arxidiòcesi de Tarragona, nomeno el Sr. David Brumós Balsells president del susdit Moviment diocesà per a un termini de tres anys.

† Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Ho decreta i signa l'Excm. i Rvdm. Sr. Arquebisbe de Tarragona.

Davant meu,

Rosalia Gras Minguella

Secretària general i cancellera

DECRET

de 17 de novembre de 2009, pel qual es nomena el consiliari de l'Acció Catòlica General de l'arxidiòcesi de Tarragona

PEL PRESENT DECRET NOMENO Mn. Jordi Vila Borràs consiliari de l'Acció Catòlica General a l'arxidiòcesi de Tarragona, d'acord amb el que estableix l'article 52 dels estatuts del susdit moviment.

† Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Ho decreta i signa l'Excm. i Rvdm. Sr. Arquebisbe de Tarragona.

Davant meu,

Rosalia Gras Minguella

Secretària general i cancellera

CARTA

d'anunci de la visita pastoral a l'arxiprestat de la Conca de Barberà

*Als preveres, religiosos i religioses, laiques amb missió pastoral,
membres d'instituts seculars i fidels de l'arxiprestat de la Conca de Barberà*

Molts estimats en el Senyor,

El proper desembre començaré, si Déu vol, la visita pastoral al vostre arxiprestat. Com diu el Directori per al ministeri pastoral dels bisbes: «La visita pastoral és una de les formes amb la qual el bisbe manté contactes personals amb el clergat i amb els altres membres del poble de Déu. És una oportunitat per a reanimar les energies dels agents evangelitzadors, felicitar-los, animar-los i consolar-los; és també l'ocasió per a convidar tots els fidels a la renovació de la pròpia vida cristiana i a una acció apostòlica més intensa» (n. 220). Sí vull venir a vosaltres com a pare i pastor i ajudar-vos en la vostra vida cristiana.

He preparat aquesta visita amb els vostres rectors i espero que a cada parròquia els ajudeu a preparar-la com ens ho recorda el concili provincial Tarraconense de 1995: «El Concili disposa que la visita pastoral s'adapti als requeriments i situacions d'avui i sigui un moment fort i dinamitzador de la comunió i de la missió de l'Església local. Que en cada diòcesi es prepari conjuntament amb els preveres del lloc o amb els de l'arxiprestat; al seu torn, els preveres la prepararan amb els respectius consells de pastoral» (R. 124).

Com vaig escriure també en les altres visites pastorals, no vull ocasionar cap molèstia ni demano coses extraordinàries, sinó la vida que feu normalment, sense exagerar res. Aquesta serà la millor manera de conèixer la realitat tal com és.

Encomanem-nos a Santa Maria, sota l'advocació de Mare de Déu de la Serra, perquè ens acompanyi en aquest camí. Amb tot el meu afecte, la meva benedicció,

† Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Tarragona, 1 de novembre de 2009, solemnitat de Tots els Sants

CARTA

de convidar als exercicis espirituals per a preveres

A tots els preveres i diaques

Molt estimats en el Senyor,

En aquest Any Sacerdotal que estem vivint, penso que una activitat que hauríem de fer tots els preveres i diaques —i que ha estat recomanada pel Sant Pare— són uns exercicis espirituals que ens ajudin a descobrir, amb més profunditat si cal, la grandesa del nostre ministeri i la necessitat que d'ell té l'Església i el món.

Per aquest motiu, hem organitzat dues tandes d'exercicis espirituals:

- Del 8 al 12 de febrer de 2010 a la casa d'exercicis de la Selva del Camp, dirigits per Mn. Saturnino Gamarra, prevere de la diòcesi de Vitòria, que ha intervingut ja en dues de les jornades de preveres d'aquest curs. Començarà el dilluns 8 després de dinar i acabarà el divendres dia 12 a la tarda.
- Del 19 al 23 de juliol de 2010 a Poblet, dirigits per fra Lluç Torcal, prior. Començaran el dilluns 19 a les 11 del matí i acabaran el divendres 23 després de dinar.

Coordina aquestes tandes d'exercicis Mn. Josep Maria Alegret, director del Secretariat diocesà de serveis al clergat, al qual podeu trucar per a apuntar-vos a una de les dues tandes.

Us torno a animar, com ho faig cada any, a cercar aquests dies de recés i de pregària compartida amb altres preveres i diaques. Això mateix serveix si escolliu unes altres dates i llocs. Els exercicis espirituals formen part de la vostra formació espiritual, dins la formació sacerdotal i permanent. Una vegada més poseu en pràctica l'esperit de comunió i d'ajut entre vosaltres, fent el servei de substitucions, si cal, tot esperant que no surti cap contratemps a la parròquia durant la tanda.

Com faig cada any, procuraré ser al final una estona amb vosaltres, i durant aquests dies pregaré especialment pels qui hi participeu. Us demano que no deixeu de pregar per mi i per les meves intencions, que són també vostres. Amb molt d'afecte, us envio la meva benedicció,

† Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Tarragona, 27 de novembre de 2009

HOMILIA

en l'ordenació diaconal de fra Rafael Barrué. Poblet, 13 de novembre de 2009, solemnitat de la Dedicació de la Basílica de Poblet

Benvolgut Pare Abat, Prior i tots vosaltres, estimada comunitat, i especialment tu, Rafel, que avui rebràs l'ordenació diaconal de mans meves. Saludo també els preveres concelebrants, els diaques, els familiars de fra Rafel i tots vosaltres, germans i germanes que assistiu a aquesta celebració eucarística.

Amb una gran il·lusió vinc una vegada més a la venerable església de Santa Maria de Poblet, avui per a conferir l'ordenació diaconal a un dels vostres monjos, fra Rafel. No em canso de dir que, per a mi, exercir aquest ministeri és un motiu de gran alegria, ja que forma part del meu *munus sanctificandi*.

Estem celebrant la solemnitat de la dedicació d'aquesta basílica. Segons expliquen les cròniques, i fra Lluís, que m'ha passat la nota, l'església de Poblet va ser dedicada per l'arquebisbe de Tarragona Josep Llinàs, el 13 de novembre de 1695, en temps de l'abat Pere Albert. Un segle abans, el 19 de novembre de 1575, en temps de l'abat Joan de Guimerà, l'església havia sofert un greu incendi fortuït, que va obligar a repicar-ne tota la pedra. Els monjos, al cap de cent anys, van creure que calia dedicar-la de nou, i és aquesta dedicació la que celebrem el 13 de novembre, i que consta en una inscripció al timpà de la porta romànica del temple. No sabem si al segle XII, quan la van acabar, l'església havia estat consagrada.

La festa de la dedicació de l'església ens recorda, sobretot, l'alegria que hem de sentir per pertànyer al poble de Déu, a l'edifici vivent de la comunitat cristiana, sobre el fonament de Crist, però, també, sobre l'estructura que ell mateix ha volgut: els Apòstols i els seus successors. Sabem molt bé que més importants que les pedres som nosaltres, les «pedres vives» de la comunitat cristiana. Si cada un és «pedra viva» en aquesta construcció, es dedueix el compromís i la corresponsabilitat de tots, cada un amb la missió que hagi rebut en la comunitat, en la construcció de l'Església i en el compliment de la seva tasca enmig del món. No oblideu el que ens diu sant Pau en la segona lectura, que «som temples de Déu i que l'Esperit de Déu habita en nosaltres» (1Co 3,16).

Al mateix temps, ens fa pensar en el que significa un edifici dedicat al culte en el conjunt de la vida cristiana, i jo diria d'una manera molt particular en aquest monestir. Els llocs de culte no tenen una importància absoluta. Però tampoc són indiferents. No els hem d'absolutitzar en excés, com denunciaven alguns profetes de l'Antic Testament, reduint el culte només a aquest lloc, separant-lo de tota la resta. Jesús ens va dir que havíem d'adorar Déu «en esperit i en veritat», i que el lloc era relatiu. Rendim culte a Déu amb tota la vida.

Però tampoc hem de banalitzar els valors que té un lloc de culte per a la comunitat. Hauríem de tenir l'alegria que van tenir Salomó i el seu poble quan van dedicar el temple de Jerusalem: ells tenien l'arca de l'Aliança; nosaltres tenim nostre Senyor Jesucrist. El lloc pot tenir molt de «sagramental», com a signe, per a la comunitat, de la presència de Déu i de la realització de les accions més sagrades, com l'escolta de la Paraula, la pregària comuna i els sagraments. En aquesta església hi ha molts records i molts segles de pregària, i podem dir que «la glòria omple la seva casa» (cf. 2Cr 5,14).

Avui s'ajunta a aquesta solemnitat, com ja he dit, l'ordenació diaconal de fra Rafel. En rebre el sagrament de l'orde en el grau del diaconat, el Senyor, amb la seva gràcia, habilitarà i atorgarà a fra Rafel la capacitat de servir el poble de Déu —com ho recorda la constitució dogmàtica *Lumen*

gentium— «en el ministeri (diaconia) de la litúrgia, de la Paraula i de la caritat » (LG, n. 29).

El ministeri pastoral del diaconat que, amb la gràcia de Déu, estàs a punt de rebre, t'ha d'ajudar a la identificació amb Jesucrist nostre Senyor, el qual —recorda-ho bé— no ha vingut a ser servit, sinó a servir i a donar la seva vida en rescat per molts.

Servir el Senyor, la santa Església i les ànimes, i de manera particular la teva comunitat religiosa. Tots els cristians, en virtut del sacerdoti comú dels fidels, han de seguir les petjades del Senyor i gastar-se generosament al servei dels altres. Però tu, Rafel, que d'aquí a pocs instants rebràs el caràcter sacramental del diaconat, tindràs un motiu més per oblidar-te de tu mateix i dedicar-te amb totes les forces a l'edificació del regne de Déu: primer, en la teva ànima, després, inseparablement, en les ànimes dels homes del nostre temps, els vostres germans, començant pels teus germans d'aquest monestir.

Per servir, per ser útil, cal tenir la voluntat de servir els altres i oblidar-se del propi jo. I a l'inrevés: perquè aquesta voluntat de servei es manifesti en fets, és indispensable preparar-se per a desenvolupar bé la pròpia tasca: el qui vol servir ha de saber servir. *Diaconat* vol dir 'servei'.

A partir d'ara, fra Rafel, podràs predicar en el nom de Jesús, distribuir el seu cos i la seva sang com a aliment per les ànimes que estiguin ben preparades per a rebre'l. Aprèn del Senyor a prestar aquest servei amagat, humil, silenciós i divinament fecund. Jesucrist en l'eucaristia està sempre disponible, sempre a punt per a acostar-se als necessitats, sempre disposat a guarir els malalts, a donar la llum als cecs, a saciar la set de transcendència present en totes les ànimes, també en les dels que s'han allunyat de Déu. Jesús, com en l'escena de l'evangeli, s'autoinvita a casa de Zaqueu per a donar-li l'oportunitat de convertir-se i d'aquesta manera que regni en ell la pau i l'alegria, i la conversió de molts altres amics i parents.

La teva vida, com la del Senyor, ha d'esdevenir un holocaust, una ofrena incondicional, una entrega completa. La configuració sacramental amb Crist cap té com a principi interior la caritat pastoral i s'expressa mitjançant l'exercici d'aquesta virtut.

Do de si a l'Església fins arribar a la plena identificació amb Crist. Aquesta és la perspectiva que s'obre davant teu quan estàs a punt de rebre el diaconat, aquesta ha de ser la vida de tots els cristians coherents amb la seva missió: estimar l'Església —ens ho recorda l'apòstol Joan— no només «amb frases i paraules, sinó amb fets i de veritat» (1Jn 3,18). Fets de treball diari, santificat i santificant. Fets de servei als altres, encaminats a alleujar les seves necessitats materials i espirituals. Fets concrets de generositat, que són necessaris per a dir que sí a les peticions que el Senyor ens dirigeix en cada moment de la nostra existència.

M'adreço ara a vosaltres, familiars del nou diaca, per a donar-vos la meua cordial felicitació. Sempre hem de donar gràcies a Déu, però avui ho fem d'una manera especial pel do de l'Esperit Sant que suposa per a tota l'Església —i per al monestir de Poblet— el fet de comptar amb un nou diaca. Demano a més a tots els presents que pregueu molt per les vocacions: per Poblet en primer lloc, ja que som aquí; però també per totes les famílies religioses i tot camí de vida consagrada, i per les vocacions sacerdotals per al Seminari de l'arxidiòcesi.

Us demano a tots l'ajut de la vostra pregària. Supliqueu per a fra Rafel l'auxili de l'Esperit Sant, al qual invocarem d'aquí a poc en la pregària consecratòria. Demanarem al Paràclit que vessi sobre ell els seus set dons, que l'ompli de fortalesa i l'ajudi a complir fidelment els deures del seu nou ministeri.

L'Església necessita homes forts en la fe, capaços de donar raó de l'esperança que hi ha en ells (cf. 1Pe 3,15). L'Església té necessitat d'apòstols que facin arribar el missatge de l'evangeli fins l'últim racó de la terra. Preguem, supliquem, insistim amb el cor i sobretot amb les obres. El Senyor no deixarà d'enviar aquests nous apòstols —homes i dones— tan necessaris per a la humanitat, i ens transformarà també a nosaltres en instruments fidels i decidits a complir la seva voluntat. I pregueu també per mi: necessito les vostres oracions per a poder servir l'Església com el Senyor vol, amb fidelitat plena al meu ministeri episcopal.

Vosaltres i jo som només pobres instruments, però comptem amb l'ajuda de la gràcia divina, que ens arriba a través de les mans dolcíssimes de la nostra mare santa Maria, sota l'advocació de *Mater Cistercium*. A ella ens dirigim amb filial confiança. Sota la seva protecció posem aquest nou diaca, que, al seu torn, invoca l'ajut de Maria sobre tots nosaltres. La Mare de Déu obtindrà per a nosaltres, del seu Fill, la gràcia d'una plena identificació amb Crist, que s'ha fet servent de tots.

Que així sigui.

PARAULES

en la presentació de la unitat didàctica «L'exili del Cardenal». Cambrils, 19 de novembre de 2009

Digníssimes autoritats,
Familiars del cardenal Vidal i Barraquer,
Senyores i senyors,

Què puc dir d'aquest magnífic documental titulat *Vidal i Barraquer. Coherència i exili* que acabem de presenciar? Què puc dir del cardenal Francesc d'Assís Vidal i Barraquer, aquí, a la seva vila natal?

Les meves paraules no poden sinó estar impregnades per una intensa emoció. Mentre admirava les imatges que ha combinat sàviament el Sr. Josep Maria Pagès, m'anava refermant en la condició d'Església martirial de la nostra arxidiòcesi. No oblidem que la llavor que va sembrar sant Pau va ser regada amb la sang de sant Fructuós, bisbe, i dels seus diaques Auguri i Eulogi. Aquella llavor va créixer amb força i va donar lloc a un frondós arbre que, en temps recents, va tornar a ser regat amb la sang d'uns altres màrtirs, com Manuel Borràs, bisbe auxiliar del cardenal Vidal i Barraquer, el qual, aquest últim, si bé no va arribar a vessar la seva sang —i de poc li va anar—, ningú no li pot negar la condició de màrtir. En el documental s'ha palesat el dolor de l'exili i el dolor per la situació del nostre país i de la nostra Església. El cardenal va regar també l'arbre plantat per sant Pau amb la sang d'una ferida invisible que li traspassava el cor. Us imagineu com m'he de sentir en ocupar la mateixa seu de Fructuós i de Vidal i Barraquer?

El meu il·lustre predecessor ha estat objecte de diversos estudis i publicacions, entre d'altres els de Mn. Josep Raventós Giralt. Però hi ha dos títols que em van impactar per la seva profunda càrrega simbòlica i emocional: *El cardenal de la pau*, de Mn. Ramon Muntanyola (al cel sigui), i *El cardenal que creyó en la paz*, de José María García de Tuñón. Són dues afirmacions afortunades que deixen clara la postura i el pensament conciliadors del cardenal, mantinguda de manera coherent, al llarg de tota la seva activitat de servei episcopal orientat al poble.

La vida del cardenal Vidal i Barraquer —per cert, un home d'una gran cultura— no va ser gens fàcil, perquè li va tocar exercir el seu ministeri pastoral en uns temps convulsos molt complicats, amb la monarquia d'Alfons XIII trontollant per la sagnia de la guerra del Marroc i la conflictivitat social que propiciarien la dictadura de Primo de Rivera, l'adveniment de la segona república, la guerra civil i una postguerra marcada per l'aparició d'un nou règim, amb el rerefons de la segona guerra mundial. En qualsevol cas, la seva va ser una vida consumida al servei de l'Església i del nostre país.

Hi ha moltes coses a destacar en l'actuació del cardenal Vidal i Barraquer. Per exemple, seguint la pastoral que havia fet a principis del segle XX Mons. Josep Morgades, bisbe de Vic, va aconsellar als bisbes de la metròpoli tarraconense que recomanessin als seus capellans la predicació i la catequesi en català, que era la llengua normal del poble, i es va avançar a la reforma litúrgica del concili Vaticà II, defensant (l'any 1915) que la missa es digués de cara al poble i en la seva llengua materna.

M'impresiona també la fidelitat a la seva terra. Vidal i Barraquer no va voler abandonar les diòcesis catalanes que, com a arquebisbe, coordinava. Va renunciar a ser presentat per a la seu de Toledo (1923), i no va acceptar cap dels trasllats que li van oferir. Tampoc va acceptar traslladar-se a Roma

com a cardenal de la cúria romana. Considerava que el seu lloc era aquí, entre els fidels de la seva terra.

Va ser un aferrissat defensor dels drets de l'Església de Tarragona i, per tant, del títol de primat de les Espanyes que tenia pel fet de ser arquebisbe de Tarragona, com a seu anterior a la de Toledo. Malgrat això, ell sempre va considerar que es tractava d'un títol honorífic.

I durant els anys que va presidir el Consell de Metropolitans (una mena de precedent de l'actual Conferència Episcopal Espanyola) —per raó de l'expulsió del cardenal Segura—, ho va fer sempre de manera col·legiada, buscant el consens amb els arquebisbes en totes les qüestions relacionades amb l'Estat, i amb els bisbes en la preparació de documents conjunts. I va defensar els drets legítims de l'Església quan el govern de la República va aprovar una sèrie de lleis laïcistes, i especialment els articles 26 i 27 de la nova Constitució. Però mai no va deixar el seu paper de mitjancer, de conciliador, de pacificador a què l'empenyia el seu compromís de pastor i apòstol de Crist.

També va ser un home obert al moment en què vivia. Una anècdota: va ser el primer cardenal que va viatjar amb avió, i la creació de Ràdio Tarragona i del diari *La Cruz*, l'any 1934, van ser cosa seva. Tenia clar que l'Església no podia donar l'esquena als mitjans de comunicació.

Per algunes de les decisions que en consciència creia que havia de prendre en el temps del seu exili durant la guerra civil —entre d'altres la negativa a firmar la carta pastoral col·lectiva dels bisbes espanyols de l'any 1937— no se li va permetre tornar a la seva arxidiòcesi en acabar la guerra civil. Tots els historiadors estan d'acord que Vidal i Barraquer no va accedir, malgrat les pressions del govern del general Franco, a renunciar a la seu de Tarragona. Era molt conscient de la dignitat de l'Església. Van ser pressions que ni Pius XI ni Pius XII no van acceptar. Per això va restar com a arquebisbe de Tarragona fins a la seva mort, l'any 1943. En el seu testament —i aquest és un detall que m'esborrona— va manifestar el desig que les seves restes fossin traslladades a la seu de Tarragona i enterrades al costat del sepulcre del seu bisbe auxiliar, Manuel Borràs. Calgué esperar fins l'any 1978.

Si Déu vol, aquest dissabte podré escoltar a la basílica de Sant Pau Extramurs de Roma el magnífic oratori *Pau i Fructuós* que, amb lletra de Mn. Joan Roig Montserrat i música de Mons. Valentí Miserachs, va concloure l'any jubilar dedicat als nostres protomàrtirs Fructuós, Auguri i Eulogi el passat 24 de gener. En aquest oratori el nostre Cardenal fa de fil conductor. I voldria acabar amb les paraules que en l'Himne als màrtirs, ja al final, el Cor canta:

Cor, cor popular: A rius plora la Capona / perquè enyora el Cardenal, /
la claror de la seva ombra / inunda la Catedral.

I el Cardenal respon: Com el bisbe Manuel, sense temença, / confesseu
la fe, i assolireu la meta, / Sol de justícia, Crist a l'horitzó, / és el
punt omega, font i cim de tot.

Això és el que desitjava el Cardenal i és el que també jo desitjo per a
l'arxidiòcesi i per a tots vosaltres. Moltes gràcies.

† Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

ALS QUATRE VENTS

266. TOTS SANTS

1 de novembre de 2009

Com cada any l'Església ens proposa, en arribar el primer de novembre, el nostre destí autèntic: gaudir de Déu per a tota l'eternitat, ser sants. Avui, unint-nos a l'Església d'un cap a l'altre de la terra, donem glòria a Déu en els seus sants. Demà, en la diada dedicada a pregar pels nostres difunts, ens unirem per la comunió dels sants i per la pregària a aquells que ja ens han precedit i esperen el moment de passar a la presència del Pare per a tota l'eternitat. A prop d'uns i d'altres, els que encara caminem per aquest món ens omplim d'un veritable desig de santedat.

La celebració de Tots Sants d'enguany s'escau dins d'un any sacerdotal que vol contribuir a promoure el compromís de renovació interior de tots els preveres, perquè el seu testimoniatge evangèlic en el món d'avui sigui més intens i incisiu. A més, aquest Any ens ha d'ajudar a tots, sacerdots i laics, a intensificar la nostra pregària per les vocacions sacerdotals, imprescindibles per a la vida de l'Església. «El sacerdoci és l'amor del cor de Jesús», deia el sant Rector d'Ars. Per tant, si els sacerdots som més sants, tota l'Església en surt beneficiada: el poble cristià serà més sant si ho són els seus sacerdots, els seus pastors.

Aquest Any Sacerdotal també ens ajuda a recordar una cosa molt important: que tots els fidels participem, pel baptisme, del sacerdoci comú, veritable participació del sacerdoci de Crist; aquesta participació és diferent de la del sacerdoci ministerial, però cal aprofundir-la de manera que tots, sacerdots i laics, tinguem una ànima sacerdotal vibrant i sapiguem comunicar l'alegria d'aquest do a les persones que tractem.

Demanem a l'Esperit Sant que gravi amb foc en les nostres ànimes i que ens ajudi a entendre-ho més profundament i a portar-ho a terme: tots estem cridats a ser sants, i sants de debò! No hi ha diverses categories de

santedat, depèn només de l'amor a Déu que posem en les nostres activitats ordinàries.

Aquesta lluita per la nostra santedat no és una tasca individualista, sinó que es desenvolupa en l'Església; Déu ens dona els mitjans i l'àmbit per a la nostra santificació, i aquest àmbit és familiar, és l'Església. A l'Església, veritable família cristiana, hi tenim un Pare que ens parla en nom de Déu, el Papa. I per això escoltem i acollim els seus ensenyaments com la millor ajuda en el camí de cadascú vers Déu. Fa poc el Sant Pare ens ha dirigit una nova encíclica, *Caritas in veritate*, 'la caritat en la veritat', sobre el desenvolupament integral de home en la caritat i en la veritat. Penso que si la santedat és la plenitud de la caritat i si l'autèntic desenvolupament humà engloba també l'aspecte sobrenatural, de santificació, les paraules del Sant Pare tenen molt a dir-nos sobre el camí vers la pròpia santificació.

La persona humana està cridada al do de si mateixa per a construir una comunió interpersonal amb Déu i amb els altres, bo i actuant com a filla de Déu i membre de la família humana. Aquest do d'un mateix, aquest lliurament a Déu i als germans, serà la penyora més autèntica del nostre desig de ser sants, amb l'ajut de la gràcia de Déu.

† Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

267. LA FORMACIÓ DE LA CONSCIÈNCIA

8 de novembre de 2009

Fa dues setmanes consideràvem la grandesa de la consciència moral que Déu ens ha donat a tots els homes per a poder discernir el bé del mal. Quan hom coneix la naturalesa de la consciència —judici de la recta raó sobre la bondat de les accions humanes— tot seguit s'adona de la importància de formar-la bé perquè sigui recta i veritable, és a dir, que estigui d'acord amb el que és just i bo segons la raó i la Llei divina.

És un gran motiu de perplexitat per a tots els homes la dificultat d'entendre com aquells que tenen actuacions veritablement injustes i reprovables, i fins i tot els que han perpetrat veritables crims —per exemple l'holocaust nazi—, poden afirmar que obren en consciència. Aquesta paradoxa ens fa pensar que és absolutament necessari formar bé la consciència, de manera que ens sigui una autèntica ajuda per a fer el bé, trobar Déu i servir els germans, i no pas una excusa per a fer el que ens ve de gust, independentment del valor moral de l'acció.

Per tant, l'educació en tots els seus aspectes és indispensable per a formar la consciència, i així, afirmar que s'actua d'una determinada manera «per l'educació rebuda» no és un impediment per a fer el bé. Amb l'educació,

l'assimilació de la paraula de Déu ens farà anar de dret vers allò que és realment bo. L'ensenyament de l'Església, el Magisteri, serà la millor manera d'explicar aquesta Paraula meditada en el cor.

A més d'aquests mitjans, tenim l'ajut de l'Esperit Sant, que, a través dels seus dons, ens infon una saviesa autèntica que ens ajuda a discernir el bé i a trobar els camins per a portar-lo a la pràctica, especialment quan aquests són difícils. Una altra ajuda valuosa són els consells que rebem de persones prudents, tant si són els pares, els familiars o aquelles persones que ens estimen de debò, com si és l'acompanyament espiritual tan convenient —imprescindible, m'atreviria a dir— per a descobrir el propi camí vocacional en el món i en l'Església.

Si a tots aquests mitjans hi unim la pregària, diàleg amb Déu de tu a tu, i algun tipus d'examen de consciència, de revisió de vida, per anar valorant com anem en el nostre camí vers el bé, podem estar segurs que la veu de la consciència ressonarà de debò en el nostre interior i Déu no deixarà mai de mostrar-nos la seva voluntat.

La persona sempre ha d'obeir el judici cert de la pròpia consciència encara que aquesta alguna vegada emeti un judici erroni. Pensem que si la consciència és la mateixa raó en tant que jutja sobre l'acció moral, no ens ha de sorprendre que alguna vegada falli, com falla a voltes la nostra intel·ligència, que no té una capacitat infal·lible. En aquests casos la persona no seria del tot responsable del mal comès per la ignorància invencible. El que sí que hauríem de preguntar-nos és si potser hem fallat a l'hora de formar la consciència, i decidir-nos a no plegar mai d'aquesta tasca formativa que ha de durar tota la vida.

† Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

268. PER UNA CONSCIÈNCIA AUTÈNTICA

15 de novembre de 2009

El protagonista de la famosa novel·la *Matar un rossinyol* és un advocat que defensa un noi negre acusat injustament d'haver violat una noia blanca. A la ciutat, carregada de prejudicis socials, tothom li retreu el comportament. Quan explica a la seva filla, una nena petita, per què actua així, li diu, referint-se als que pensen que està actuant malament: «Tenen dret a tenir aquestes opinions i que se'ls respectin, però abans de poder viure amb els altres he de viure amb mi mateix: l'única cosa que no es regeix per la regla de la majoria és la pròpia consciència.»

En acabar avui el comentari dels punts del Compendi del Catecisme de l'Església catòlica que es refereixen a la consciència moral, ens cal re-

cordar les tres grans regles que aquesta consciència sempre ha de seguir. La primera diu «que mai no es permès de fer un mal perquè se'n derivi un bé», que té el seu equivalent en el famós «la fi no justifica mai els mitjans». Pot ser relativament fàcil caure en el càlcul de probabilitats —una tecnificació del judici moral— i pensar que potser fent una cosa dolenta menuda aconseguirem un gran bé. Si mai ens trobem en una situació així —per exemple, mentir per a salvar algú— caldrà detectar bé la intenció i els mitjans triats per a l'acció, ja que en l'exemple escollit cal aclarir que mentir és una cosa molt precisa i conté sempre un desig d'engany; cal pensar també que entrar en la dinàmica d'obrar malament mai no té un futur gratificant; i també ens caldrà pensar si no hi ha alternatives possibles, altres maneres d'afrontar la situació.

La segona regla és l'anomenada regla d'or, enunciada per molts pensadors i continguda en l'evangeli de Mateu: «Feu als altres tot allò que voleu que ells us facin», o la seva inversa «no facis als altres allò que no vols que et facin a tu». Referir les decisions morals a un mateix sembla que hauria d'ajudar-nos sovint a prendre les decisions més adequades, ja que a vegades fer el mal sembla gairebé inevitable, però patir-lo mai no ens sembla just.

La tercera regla recorda que «la caritat passa sempre a través del respecte dels altres i de la seva consciència, encara que això no significa acceptar com un bé el que objectivament és un mal». Tot sovint cal ser delicats per separar les actuacions personals del fet que la persona sempre té un valor per ella mateixa, valor que mai no es perd, per més que actuï de manera execrable. La tolerància autèntica, per tant, necessita la caritat. Potser ha estat sant Agustí el qui millor ho ha expressat: «Déu odia el pecat però estima el pecador.»

Busquem sempre actuar amb consciència recta, ja que la grandesa de l'home consisteix a no poder ofegar la veu de la seva consciència, i la seva misèria, en canvi, a trobar les desviacions més fàcils per a aplacar aquesta consciència amb «poques despeses».

† Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

269. CRIST REI

22 de novembre de 2009

Avui celebra l'Església, com a culminació de l'any litúrgic, la festa de Crist Rei. El mateix Jesús es proclama així en l'interrogatori de Pilat: «Ets tu el rei dels jueus?» Respon: «Tu ho dius.» Però també dirà: «El meu regne no és d'aquest món.»

Cal acceptar que el seu regnat va ser del tot inesperat, des del seu naixement (no trobava posada el qui és rei de tot el món), fins a la seva mort com un malvat clavat a la creu. Un rei que treballa en una fusteria, que es cansa, que demana aigua perquè té set, que paga els impostos, que s'agenolla per a rentar els peus dels seus amics... Però és rei! El que ocorre és que actua quan menys s'espera, quan vol, i no quan la gent vol veure els seus signes i miracles. No fa miracles en benefici propi i no exhibeix els seus dons per a impressionar ningú. Ni tan sols vol impressionar el diable.

Benet XVI, en el seu llibre *Jesús de Natzaret*, comenta aquesta idea quan reflexiona sobre les tres temptacions de Crist que ens recullen els evangelis. En la primera el dimoni li demana que si és Fill de Déu mostri el seu poder i converteixi les pedres en pans. Es nega a fer-ho. En canvi, en altres ocasions aprofitarà l'ocasió per a multiplicar els pans fins alimentar milers de persones.

En la segona, el diable gosa fins i tot citar la Bíblia, concretament el Salm 91, que parla de la protecció de Déu a l'home fidel i recorda que l'Omnipotent pot enviar àngels perquè el duguin «a les palmes de les mans perquè els seus peus no ensopeguin amb les pedres». Jesús no està disposat a llançar-se des de dalt de tot del temple ni a fer espectacles.

En la tercera, el temptador va més lluny encara i li ofereix «tots els reialmes del món i la seva glòria» (Mt 4,9) si es prosterna i l'adora. Això ja carrega la paciència de Jesús, que utilitza el seu poder per a allunyar Satanàs, i és llavors quan «vingueren uns àngels i el servien».

Quan l'Església celebra la festa de Crist Rei cal tenir en compte el caràcter del seu messianisme, que no és polític, ni bèl·lic, que no s'imposa, sinó que es desenvolupa d'acord amb la personalitat d'aquell que diu de si mateix que és «benèvol i humil de cor» (Mt 11,29).

En la història hem conegut monarques absoluts i reis constitucionals. Crist s'assemblaria més a aquests últims, per la seva manera de procedir. No imposa, sinó que proposa. La seva constitució són les Benaurances, que contemplades humanament estan plenes de paradoxes: anomena afortunats els pobres, els perseguits, els que ploren... Efectivament, el seu regne no és d'aquest món. Això no obstant, qui es fa deixeble d'ell regna sobre si mateix i comença ja en aquesta vida a assaborir la glòria eterna que mai no acaba.

† Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

270. COMENÇA L'ADVENT

29 de novembre de 2009

Quan s'aproxima el Nadal, l'any litúrgic estrena un període de temps de preparació: l'Advent. I amb això no fa més que comportar-se com ho fa tothom en vigílies d'un gran esdeveniment.

Per exemple, un viatge. Abans d'empendre'l, el preparem amb cura: mirem els mapes, llegim la història del lloc de la nostra destinació, imaginem els paisatges que veurem, decidim el mitjà de transport i reservem un lloc on allotjar-nos.

L'Advent és el temps —un mes aproximadament— que dediquem a preparar l'esdeveniment més gran de la història: el naixement de Crist. Si bé és cert que Jesús va néixer fa dos mil anys a Betlem, també ho és que vol néixer en el nostre cor, amb el benentès que el Jesús històric i el Jesús de la fe és el mateix. El qui per a néixer va buscar posada en un llogaret de la Judea és qui busca cada any i cada dia posada en nosaltres mateixos. ¿Quina altra cosa és la comunió, sinó aquesta voluntat de Déu de ser rebut en el nostre interior, malgrat que li protestem, com el centurió: «No sóc digne que entreu a casa meva»?

Durant molts segles els profetes van anunciar el dia del Senyor. Escrivien els seus oracles generalment en vers i els lliuraven al poble, que de generació en generació els aprenia de memòria, els recitava o els cantava per tot Palestina, assaborint la bellesa de la promesa i posant la seva esperança en el fet que es compliria el fruit de l'Aliança.

Arribada la plenitud dels temps, va haver-hi un últim profeta anomenat Joan, la missió del qual —«preparar els camins del Senyor»— enllaçava ja el futur amb el present. Només uns mesos va distanciar el naixement del Baptista i el de Jesús. Ja no van fer falta més profecies ni promeses. A les entranyes de Maria Verge, Déu es va fer home i va habitar entre nosaltres.

Aquests dies encendrem cada setmana un ciri de la corona d'Advent, en una espècie de compte enrere fins arribar al qui és la llum del món. El meu desig més gran com a arquebisbe és que a cada parròquia, a cada llar, en cada persona, es produeixi aquest compte enrere preparatori del gran dia. Que Jesús, quan neixi, trobi el nostre cor preparat per a acollir-lo, un any més. I si hem tingut la sort que ja hagi romàs en nosaltres cada dia com a hoste qui és en realitat l'amo de la nostra casa, que celebrem amb renovada il·lusió la seva presència. Que li diguem que el nostre amor no envelleix, que ens ajudi a treure de la nostra vida la rutina, i ens ensenyi a

descobrir en els altres, particularment en els més necessitats, aquell Jesús que es va fer carn i va habitar entre nosaltres.

† Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

ACTIVITATS DEL SR. ARQUEBISBE

del mes de novembre de 2009

Diumenge 1

A la Catedral, presideix l'eucaristia en la solemnitat de Tots els Sants.

Dilluns 2

Rep visites.

A la Catedral, presideix l'eucaristia en la commemoració dels fidels difunts.

Dimarts 3

A la casa de l'Arquebisbat, presideix la reunió n. 171 del Consell Episcopal.

Rep visites.

Dimecres 4

Rep visites.

A la casa de l'Arquebisbat, rep la visita d'alguns directius de La Caixa i tot seguit presideix l'acte de signatura del conveni de col·laboració entre La Caixa i la Delegació diocesana de missions de l'Arquebisbat de Tarragona per a donar suport al projecte social missioner per a la construcció del centre de dia Elikya 'esperança' a Kinshasa (República Democràtica del Congo), de la missionera diocesana Isabel Correig.

Visita el Centre Català de Solidaritat i dina amb els seus responsables i personal.

Dijous 5

Rep visites.

Divendres 6

Acompanyat de Mn. Miquel Barbarà, degà del Capítol, visita les obres de la Catedral.

Rep visites.

Dissabte 7

A la residència per a gent gran Santa Teresa de les Carmelites Missioneres

Teresianes de Valls, celebra l'eucaristia en la festa del P. Palau, visita els residents i comparteix el dinar amb la comunitat religiosa.

A l'església parroquial de Santa Maria de Falset, celebra l'eucaristia i administra el sagrament de la confirmació a un grup de joves.

Diumenge 8

A Santa Coloma de Queralt, presideix els actes commemoratius del 600è aniversari de l'arribada de la relíquia de santa Coloma, verge i màrtir. Al santuari de la Mare de Déu de Bell-lloc, fa la inauguració i benedicció de les obres de restauració del santuari. Des d'aquí s'inicia la processó pels carrers de la vila amb la relíquia, fins a l'església parroquial, on presideix la solemne eucaristia. A continuació comparteix el dinar popular amb tots els fidels i autoritats assistents.

A la Catedral, presideix l'eucaristia de la festa de la Mare de Déu del Claustre, la processó amb la imatge per l'interior de la Catedral i el claustre, i finalment el trasllat fins a la seva capella.

Dilluns 9

Rep visites.

A la basílica de Santa Maria del Mar de Barcelona, participa en l'acte d'homenatge al bisbe Joan Carrera amb motiu de l'aniversari del seu traspàs, organitzat pel Grup Sant Jordi de Promoció i Defensa dels Drets Humans.

Dimarts 10

A la casa de l'Arquebisbat, presideix la reunió n. 172 del Consell Episcopal.

A la capella del Santíssim de la Catedral, administra el sagrament de la reconciliació.

Rep visites.

A la casa de l'Arquebisbat, presideix el grup que desenvolupa un projecte cultural de l'Arquebisbat per al diàleg amb la societat i la fe.

Dijous 12

A la casa de l'Arquebisbat, presideix la reunió n. 16 del Consell del Presbiteri.

A Reus, visita el centre pastoral d'acollida al pres i al necessitat del barri Gaudí, que dirigeixen les senyores Paquita Sans i Pilar Carreras, i saluda les voluntàries i usuàries.

Rep visites.

Divendres 13

A l'església del monestir de Santa Maria de Poblet, presideix l'eucaristia en la solemnitat de la dedicació de la Basílica de Santa Maria de Poblet, i confereix l'ordenació diaconal a fra Rafael Barrué. Després comparteix el dinar i el llevant taula amb la comunitat cistercenca.

A l'església parroquial de Sant Pere de Calafell celebra l'eucaristia i administra el sagrament de la confirmació a un grup de joves.

Dissabte 14

Al Col·legi Mare de Déu del Carme de l'Espluga de Francolí, participa en els actes commemoratius del centenari de la fundació del col·legi.

A l'església parroquial de Crist Rei de Reus, celebra l'eucaristia i administra el sagrament de la confirmació a un grup de joves.

Diumenge 15

A l'església parroquial de Sant Jaume de Belianes, celebra l'eucaristia i administra el sagrament de la confirmació a un grup de joves.

A l'església parroquial de Sant Mateu de Riudecanyes, pronuncia una xerrada sobre l'Any Sacerdotal als fidels reunits a l'església, celebra l'eucaristia i administra el sagrament de la confirmació a un grup de joves.

Dilluns 16

A la casa d'exercicis de la Selva del Camp, presideix la jornada mensual de preveres i diaques.

Rep visites.

Al Seminari Pontifici, participa en el recés de les laiques amb missió pastoral diocesanes.

Dimarts 17

A la casa de l'Arquebisbat, presideix la reunió n. 173 del Consell Episcopal.

Rep visites.

A la capella del Santíssim de la Catedral, administra el sagrament de la reconciliació.

A la sala del Tron de la casa de l'Arquebisbat, dintre de la setmana temàtica que la Biblioteca Pública de Tarragona i el Museu del Port de Tarragona dediquen a l'anada a Mallorca del rei Jaume I, assisteix a la conferència «Tarragona i Jaume I», pronunciada per Stefano Cingolani, historiador i doctor en filologia romànica per la Universitat de Roma.

Dimecres 18

A la residència per a gent gran Nostra Llar dels Pallaresos, celebra l'eucaristia amb motiu del V aniversari de la inauguració del centre i saluda els residents.

Rep visites.

Dijous 19

Rep visites.

Al santuari de la Mare de Déu de Loreto de Tarragona, amb els directius i personal de l'Associació Egueiro, celebra l'eucaristia d'acció de gràcies pel 25è aniversari de l'associació. A continuació, amb ells i amb els pares rogacionistes, comparteix el dinar de germanor.

A la sala d'actes del Centre Cultural de la vila de Cambrils, assisteix a l'acte de presentació de la unitat didàctica *L'exili del Cardenal* i l'estrena del documental inèdit *Vidal i Barraquer: coherència i exili*.

Divendres 20

Viatja a Roma per tal de prendre part en la representació de l'oratori *Pau i Fructuós* a la basílica de Sant Pau Extramurs.

Dissabte 21

A la basílica de Sant Pau Extramurs de Roma, assisteix a la representació de l'oratori *Pau i Fructuós*.

Diumenge 22

Viatja de Roma a Madrid per tal de participar en la plenària de la Conferència Episcopal Espanyola.

De dilluns 23 a divendres 27

A Madrid, participa a la XCIV Assemblea plenària de la Conferència Episcopal Espanyola.

Dissabte 28

A la casa d'exercicis de la Selva del Camp, presideix la reunió n. 15 del Consell Pastoral Diocesà.

A l'església parroquial de Santa Maria de Salou, presideix l'eucaristia i administra el sagrament de la confirmació a un grup de joves.

Diumenge 29

A l'església parroquial de Sant Joan Evangelista de Porrera, presideix l'eucaristia i administra el sagrament de la confirmació a un grup de joves.

Dilluns 30

Rep l'Ariadna Blanco Florit, directora a Barcelona d'Ajuda a l'Església Necessitada, per a col·laborar amb el projecte social missioner de Mn. Josep Cabayol a Kampanga.

Rep el director del *Diari de Tarragona*, Sr. Josep Ramon Correal.

Rep altres visites.

Reflexió d'aquest curs: El prevere i el seu ministeri

PAUTA

de reflexió personal per a preveres

NOVEMBRE 2009

A partir de la Jornada de reflexió de dilluns passat, 16 de novembre de 2009, en què el P. Saturnino Gamarra ens va oferir la seva exposició entorn dels temes:

El prevere, home de Déu, home de fe. Porta Déu al món. La santedat del prevere. La pregària, la litúrgia de les Hores.

PAUTA DE REFLEXIÓ:

- Us reconeixen com a homes de Déu, com a homes de fe? En què?
- Reflexioneu quan i com parleu del Crist.
- Al vostre parer, quins són els trets especials de la santedat de vida d'un prevere? Intenteu de tenir-los i de fer-los visibles?
- Fins a quin punt la pregària de la litúrgia de les Hores és per a vosaltres un deure personal i alhora pastoral?
- Procureu disposar d'altres estones de pregària durant el dia?

Secretaria General i Cancelleria

NOMENAMENTS

del mes de novembre de 2009

El Sr. Arquebisbe, Dr. Jaume Pujol Balcells, ha signat, durant el mes d'octubre, els següents nomenaments:

- 03/11/2009 Mn. Miquel Barbarà Anglès, delegat episcopal per a les Associacions de Setmana Santa, per a un termini de 3 anys.
- 10/11/2009 P. Matteo Sanavio, r.c.j., vicari de la Parròquia de Sant Cosme i Sant Damià del Molnars.
- 25/11/2009 Mn. Antoni Agelet Delpueyo, de la diòcesi de Lleida, jutge del tribunal metropolità de Tarragona.

CONVOCATÒRIA

a la 16a reunió del Consell del Presbiteri

A l'atenció dels membres del Consell del Presbiteri

Déu vos guard,

El Sr. Arquebisbe, doctor Jaume Pujol Balcells, convoca el Consell del Presbiteri per al proper **dia 12 de novembre, dijous, a 2/4 d'11 del matí, a la sala gran del palau arquebisbal.**

TEMES A TRACTAR

Pregària de l'hora canònica.

1. Salutació del Sr. Arquebisbe.
2. Lectura i aprovació, si s'escau, de l'acta de la reunió anterior.
3. Elecció d'un nou secretari del Consell del Presbiteri.
4. Sugeriments i criteris a tenir en compte a l'hora de fer la provisió de parròquies, pensant en el futur, per tal d'ajudar el Sr. Arquebisbe amb el Consell Episcopal en les seves decisions per al bé de l'arxidiòcesi.
5. INSAF: situació actual i perspectives.
6. Projecte de remodelació de l'edifici Seminari (a 2/4 d'1, després de la mitja part).
7. Torn obert de paraules.

Moderador: Mn. Josep Queraltó Serrano.

14.00 Acabament de la reunió.

A continuació, dinar a la Residència Sacerdotal.

Ignasi Cabré Mas, pvre.
Secretari adjunt

Tarragona, 27 d'octubre de 2009

CONVOCATÒRIA

a la 15a reunió del Consell Pastoral Diocesà

Benvolguts/ Benvolgudes,

El Sr. Arquebisbe, Dr. Jaume Pujol Balcells, convoca els membres del CONSELL PASTORAL DIOCESÀ a la propera sessió plenària.

Dia: 28 de novembre, dissabte.

Lloc: Casa d'exercicis de la Selva del Camp

Hora: De 10.00 a 14.00 h

ORDRE DE LA REUNIÓ (QUE COMENÇARÀ A LES 10.00 H)

- 1, Pregària de tèrcia.
2. Salutació del Sr. Arquebisbe.
3. Lectura i aprovació, si s'escau, de l'acta de la sessió anterior.
4. Dins el marc de l'Any Sacerdotal, i seguint el programa de la proposta de reflexió sobre «El prevere i el seu ministeri pastoral», se'ns presentarà el primer qüestionari de consulta als membres del CPD.
5. Els consellers, distribuïts en grups, reflexionarem els punts detallats en el qüestionari que porta com a títol: «El mossèn com a cap de la comunitat.»
6. Síntesi i exposició dels treballs.
7. Pausa - cafè
8. Informacions de la Delegació diocesana de pastoral de joventut.
9. Informacions del Secretariat diocesà de laics amb missió pastoral.
10. Possible comunicat del CPD relacionat amb la crisi actual que estan vivint moltes famílies.
11. Informacions del Sr. Arquebisbe.
12. Torn obert de paraules.

Moderadora: Sra. M. de l'Esperança Amill

M. Pineda Sentís
Secretària del CPD

Tarragona, 3 de novembre de 2009

COMUNICAT

de la reunió n. 171 del Consell Episcopal

En la reunió n. 171, tinguda el dia 3 de novembre de 2009, el Consell Episcopal, presidit pel Sr. Arquebisbe, ha tractat els temes i ha pres les determinacions que segueixen:

- S'ha parlat de la capella del Barri Gaudí de Reus.
- S'ha estudiat la manera d'augmentar el nombre de jutges que té el nostre Tribunal Metropolità.
- S'ha revisat l'ordre del dia de la propera reunió del Consell Pastoral Diocesà, que va preparar la Permanent d'aquest Consell.
- El Sr. Arquebisbe ha nomenat Mn. Miquel Barbarà Anglès delegat episcopal per a les Associacions de Setmana Santa de l'arxidiòcesi.
- S'ha continuat parlant de la situació actual de Càritas Diocesana i les diverses seccions que en depenen.

Tarragona, 3 de novembre de 2009

COMUNICAT

de la reunió n. 172 del Consell Episcopal

En la reunió n. 172, tinguda el dia 10 de novembre de 2009, el Consell Episcopal, presidit pel Sr. Arquebisbe, ha tractat els temes i ha pres les determinacions que segueixen:

- S'ha continuat parlant de la situació actual de Càritas Diocesana i les diverses seccions que en depenen.
- El Sr. Arquebisbe ha nomenat el Sr. David Brumós Balsells president de l'Acció Catòlica General de l'arxidiòcesi de Tarragona.
- S'ha parlat del Tribunal Metropolità.
- S'ha estudiat el document-proposta d'unió de les Federacions d'Esplai Cristians.
- El Sr. Francesc Ortiz, representant de la titularitat dels col·legis de l'Arquebisbat, ha informat sobre la situació i el funcionament dels diferents centres.
- S'han tractat altres temes del govern ordinari de l'arxidiòcesi.

Tarragona, 10 de novembre de 2009

COMUNICAT

de la reunió n. 16 del Consell del Presbiteri

El dia 12 de novembre, sota la presidència del Sr. Arquebisbe, s'ha reunit el Consell del Presbiteri a la casa de l'Arquebisbat. El Sr. Arquebisbe ha presentat Mn. Simó Gras Solé com a nou membre del Consell del Presbiteri per designació seva en substitució de Mn. Albert Valldosera Llord.

En primer lloc s'ha procedit a l'elecció d'un nou secretari d'aquest Consell, i després de les votacions ha sortit escollit Mn. Lluís Simón Pascual.

A continuació s'ha demanat als consellers suggeriments i criteris que caldria tenir en compte a l'hora de fer provisió de parròquies. Els diferents membres han anat opinant en relació amb aquest tema.

Més endavant Mn. Josep M. Gavaldà ha explicat la situació actual i perspectives de l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós, que es veuran modificades a rel de la publicació, el 28 de juny de 2008, per part de la Congregació per a l'Educació Catòlica, de la Instrucció sobre els instituts superiors de ciències religioses.

Després de la pausa s'ha presentat als consellers el projecte de remodelació de l'edifici del Seminari, amb la intenció, entre d'altres, de tirar endavant l'Institut i també per la necessitat important d'obrir la biblioteca i de tenir espai per a les delegacions i secretariats diocesans. Els encarregats de presentar aquest projecte han estat els arquitectes que l'han preparat, els quals han explicat les raons que els han fet decidir per unes solucions en comptes d'unes altres.

Finalment els diferents membres d'aquest Consell han opinat i preguntat en relació amb aquest tema i el Sr. Arquebisbe ha informat sobre les seves activitats i també sobre diferents qüestions que afecten l'arxidiòcesi.

Tarragona, 12 de novembre de 2009

COMUNICAT

de la reunió n. 173 del Consell Episcopal

En la reunió n. 173, tinguda el dia 17 de novembre de 2009, el Consell Episcopal, presidit pel Sr. Arquebisbe, ha tractat els temes i ha pres les determinacions que segueixen:

- S'ha fet una valoració de la jornada mensual de preveres del dia anterior i de la reunió del Consell del Presbiteri del dia 12.
- El Sr. Arquebisbe ha nomenat Mn. Jordi Vila Borràs consiliari diocesà de l'Acció Catòlica General.

- S'ha continuat parlant de Càritas.
- Mn. Jordi Vila, delegat diocesà per a l'apostolat seglar, ha informat sobre el nou enfocament de l'Acció Catòlica a nivell general.
- S'han tractat altres temes del govern ordinari de l'arxidiòcesi.

Tarragona, 17 de novembre de 2009

COMUNICAT

de la reunió n. 15 del Consell Pastoral Diocesà

El dia 28 de novembre, sota la presidència del Sr. Arquebisbe, s'ha reunit el Consell Pastoral Diocesà a la casa d'exercicis de la Selva del Camp.

S'ha presentat la proposta de reflexió sobre els preveres i el seu ministeri pastoral, així com també el número 19 de la Col·lecció Tau, que hi pot ajudar.

Després els membres del Consell s'han reunit en quatre grups —clergat, religiosos i religioses, laics i laiques en representació dels arxiprestats i laics i laiques en representació d'organismes diocesans— per a treballar un qüestionari que se'ls ha proposat:

1. ¿Quins són els records positius que conserves dels rectors que han servit la teva parròquia i que tu has conegut i tractat?
2. El prevere-rector presideix, com a primer responsable, la comunitat parroquial en nom de Crist, Bon Pastor, en virtut de la seva ordenació presbiteral i per l'enviament del Sr Arquebisbe. Com ho valores?
3. Un deure del president de la comunitat és suscitar les diverses vocacions, carismes i serveis per a l'edificació de la comunitat i per a l'evangelització dels homes i dones de la societat en la qual està implantada. Segons el teu parer, es va realitzant aquesta tasca? En què i en qui es troben les principals dificultats?
4. ¿Es va promovent la participació cada vegada més nombrosa i responsable dels laics i laiques en els diversos serveis pastorals (Càritas, catequesi, litúrgia, pastoral de la salut, administració econòmica, acolliment de persones, cura, neteja i ornamentació de l'església; etc.)?
5. En l'exercici del servei de la presidència, ¿el rector escolta les persones, dóna confiança als laics i laiques perquè assumeixin responsabilitats?
6. Com a rector de la comunitat parroquial, ¿té una actitud d'acolliment de les persones, dels pobres i transeünts, d'obertura i de diàleg?

A continuació cada grup ha posat en comú les seves reflexions.

Després de la pausa s'han afegit a la reunió la Sra. Marisa Jiménez Buedo, delegada diocesana per a la pastoral de joventut, i la Sra. Rosa M. Sánchez Cornadó, directora del Secretariat diocesà de laics amb missió pastoral, les quals han presentat el treball i els projectes que té cada un d'aquests organismes.

S'ha aprovat una nota relacionada amb la crisi actual que estan vivint moltes famílies, la qual reproduïm en aquesta mateixa pàgina.

Tarragona, 28 de novembre de 2009

Consell Pastoral Diocesà

NOTA

pel que fa a la crisi econòmica i a les famílies que hi estan afectades

Amb data de 28 de novembre de 2009 s'ha reunit el Ple del Consell Pastoral Diocesà de l'Arquebisbat de Tarragona, que és un Consell format per membres de tots els sectors de la pastoral diocesana —preveres, diaques, religiosos i religioses i sobretot laics i laiques— al qual correspon, sota la presidència de l'Arquebisbe, investigar i ponderar tot el que es refereix a les activitats pastorals i proposar-hi conclusions pràctiques.

En aquesta reunió de finals de novembre els membres d'aquest Consell hem pres consciència de la situació actual i creixent de crisi econòmica, que ens afecta a tots.

En aquest sentit manifestem el següent:

1. Ens dol a l'ànima i fereix la nostra sensibilitat humana i cristiana que tantes famílies i tantes persones estiguin injustament afectades per una crisi sovint provocada pels errors i ambicions de persones i estructures sense escrúpols. Estem al costat dels qui pateixen i els volem donar el nostre suport.
2. Ens comprometem personalment a fi que la nostra sensibilitat prengui forma de solidaritat amb la nostra aportació personal i econòmica a favor dels qui la crisi posa al llindar de la pobresa i de l'exclusió social. Aquesta solidaritat la veiem com una expressió de l'amor fratern que és el distintiu dels cristians, com ens ho va ensenyar Jesucrist (cf. Resolució 76 del Concili provincial Tarraconense de 1995).
3. Des de la comunitat cristiana la Càritas de cada parròquia i dels arxiprestats treballa en el servei d'acolliment i d'atenció personal i familiar, de distribució d'aliments, d'orientació laboral, de suport escolar, de re-

ciclatge i distribució de roba, etc., amb l'orientació i suport de Càritas Diocesana. Valorem molt aquesta tasca i fem una crida urgent a tots els ciutadans a col·laborar amb Càritas i amb altres organitzacions d'acció social, amb l'acció voluntària i amb la contribució econòmica, per sentit humanitari i evangèlic.

4. Valorem l'esforç econòmic i social que fa l'Administració pública a tots nivells, i demanem que s'intensifiqui, ja que és un deure de justícia que ha d'arribar a tots els ciutadans mancats de l'imprescindible per a subsistir i per a viure amb dignitat. Pensem que el poder polític, en els seus pressupostos i previsions, ha de prescindir de despeses no necessàries i d'aquelles que poden esperar, per a mantenir i augmentar els recursos materials a favor dels desemparats, el nombre dels quals va en augment per la taxa d'atur tan elevada i perquè són massa les persones i famílies que no reben ja cap subsidi.
5. Una crisi econòmica tan profunda com la que patim no és fruit de l'atzar, i cal detectar-ne les causes i els responsables, que en bona part provenen de la crisi generalitzada de valors que viu la societat actual. De cara al futur cal que els responsables polítics, econòmics i socials siguin valents i lúcids per a bastir una societat fonamentada en el respecte de la promoció de la persona humana i en la recerca del bé comú, i que fixin els criteris morals i humanitaris per tal que no s'hagi de tornar a viure una situació així.

No podrem afrontar els reptes del present i del futur que té plantejats la nostra societat si no ens guiem per aquells valors que fonamenten, primer de tot, la dignitat de totes les persones.

Delegació diocesana de pastoral familiar

PREGÀRIES

per a incloure en la celebració del dia dels Sants Innocents

- Per tots aquells que, concebuts, no veuran mai la llum, i pels qui se'ls acliquen els ulls per una decisió merament humana; que Déu, el nostre Pare del cel, els aculli i els faci fruir de la joia i la pau de la vida eterna. Preguem.
- Per tots els científics i professionals de la medicina; perquè sàpiguen rebutjar amb fermesa i rectitud de consciència totes aquelles pràctiques que afavoreixin la destrucció, activa o passiva, del dret a la vida de l'ésser humà. Preguem.

— Per totes aquelles persones víctimes de maltractaments físics o psicològics; perquè tinguin la certesa que en nosaltres i en el nostre compromís trobaran el rostre veritable de l'amor de Jesucrist. Preguem.

ASSOCIACIÓ TARRACO MINUSVÀLIDS

Av. Catalunya, 32 (Passatge) - Tel. 977 22 12 14 - Tarragona

AL SERVEI DELS COL·LECTIUS DE DISCAPACITATS

EL NOSTRE FUTUR ESTÀ EN LA TEVA COL-LABORACIÓ

10.000€

BONA SORT

NO TEMAS IR DESPACIO, TEME NO AVANZAR

1,50 €

Serveis:

Microbusos - Tallers - Fàbriques

Cultura-Esport:

Biblioteca - Professors - Cursets

Atletisme - Natació - Bàsquet

Salut:

Centre mèdic - Rehabilitació -

Material ortopèdic

La nostra obra social surt dels beneficis de la venda del cupó, després de donar treball als minusvàlids

Santa Seu

Sant Pare

CARTA APOSTÒLICA EN FORMA DE 'MOTU PROPRIO'

'Omnium in mentem', amb la qual es modifiquen algunes normes del Codi de Dret Canònic

La constitució apostòlica *Sacræ disciplinæ leges*, promulgada el 25 de gener de 1983, va cridar l'atenció de tothom sobre el fet que l'Església, com a comunitat espiritual i visible alhora, i ordenada jeràrquicament, necessita normes jurídiques «que ordenin com cal l'exercici de les funcions que Déu li ha confiat, sobretot la de la potestat sagrada i la de l'administració dels sacraments». En aquestes normes és necessari que resplendeixi sempre, per una banda, la unitat de la doctrina teològica i de la legislació canònica, i, per una altra, la utilitat pastoral de les prescripcions, mitjançant les quals les disposicions eclesiàstiques estan ordenades al bé de les ànimes.

A fi de garantir més eficaçment tant aquesta unitat doctrinal necessària com la finalitat pastoral, a vegades l'autoritat suprema de l'Església, després de ponderar-ne les raons, decideix els canvis oportuns de les normes canòniques, o hi introdueix alguna integració. Aquesta és la raó que ens porta a redactar la present Carta, que concerneix dues qüestions.

En primer lloc, en els canons 1008 i 1009 del Codi de dret canònic, sobre el sacrament de l'Orde, es confirma la distinció essencial entre el sacerdoti comú dels fidels i el sacerdoti ministerial i, al mateix temps, es posa en relleu la diferència entre episcopat, presbiterat i diaconat. Ara, en canvi, després que, havent sentit els pares de la Congregació per a la doctrina de la fe, el nostre venerat predecessor Joan Pau II va establir que s'havia de modificar el text del número 875 del *Catecisme de l'Església catòlica*, a fi de reprendre més adequadament la doctrina sobre els diaques de la constitució dogmàtica *Lumen gentium* (n. 29) del concili Vaticà II, també Nós considerem que s'ha de perfeccionar la norma canònica que afecta aquesta mateixa matèria. Per tant, escoltat el parer del Consell pontifici per als textos legislatius, establim que les paraules dels susdits canons es modifiquin com s'indica a continuació.

A més, atès que els sacraments són els mateixos per a tota l'Església, competeix únicament a l'autoritat suprema aprovar i definir els requisits per a la seva validesa, i també determinar el que es refereix al ritu que cal observar en la seva celebració (cf. c. 841), tot això certament val també per a la forma que s'ha d'observar en la celebració del matrimoni si almenys un dels contraents ha estat batejat en l'Església catòlica (cf. c. 11 i 1108).

El Codi de dret canònic estableix, això no obstant, que els fidels que s'han separat de l'Església per un «acte formal», no estan subjectes a les lleis eclesiàstiques relatives

a la forma canònica del matrimoni (cf. c. 1117), a la dispensa de l'impediment de disparitat de culte (cf. c. 1086) i a la llicència requerida per als matrimonis mixtos (cf. c. 1124). La raó i el fi d'aquesta excepció a la norma general del cànon 11 tenia com a finalitat evitar que els matrimonis contrets per aquells fidels fossin nuls per defecte de forma, o bé per impediment de disparitat de culte.

Amb tot, l'experiència d'aquests anys ha mostrat, contràriament, que aquesta nova llei ha generat no pocs problemes pastorals. En primer lloc, ha semblat difícil la determinació i la configuració pràctica, en els casos particulars, d'aquest acte formal de separació de l'Església, sigui pel que fa a la seva substància teològica, sigui pel que fa a l'aspecte canònic. A més, han sorgit moltes dificultats tant en l'acció pastoral com en la praxi dels tribunals. De fet, s'observava que de la nova llei semblaven derivar, almenys indirectament, una certa facilitat o, per dir-ho així, un incentiu a l'apostasia en aquells llocs on els fidels catòlics són escassos en nombre, o on regeixen lleis matrimonials injustes, que estableixen discriminacions entre els ciutadans per motius religiosos; a més, aquesta nova llei feia difícil el retorn d'aquells batejats que desitjaven vivament contraure un nou matrimoni canònic, després del fracàs de l'anterior; per l'últim, ometent altres coses, per a l'Església moltíssims d'aquests matrimonis es convertien de fet en matrimonis anomenats clandestins.

Considerat tot això, i avaluats atentament els parers tant dels pares de la Congregació per a la doctrina de la fe i del Consell pontifici per als textos legislatius, com també de les conferències episcopals que han estat consultades sobre la utilitat pastoral de conservar o abrogar aquesta excepció a la norma general del cànon 11, ha semblat necessari abolir aquesta regla introduïda en el cos de les lleis canòniques actualment vigent.

Establim, per tant, eliminar del mateix Codi les paraules: «i no se n'ha apartat per un acte formal» del cànon 1117, «i no se n'ha apartat per un acte formal» del cànon 1086 §1, i també «i no se n'ha apartat mitjançant un acte formal» del cànon 1124.

Per això, havent escoltat respecte a aquest tema la Congregació per a la doctrina de la fe i el Consell pontifici per als textos legislatius, i demanat també el parer dels nostres venerables germans cardenals de la santa Església romana responsables dels dicasteris de la Cúria romana, establim el que segueix:

Art 1. El text del cànon 1008 del Codi de dret canònic s'ha de modificar de manera que, d'ara en endavant, resulti així:

«Mitjançant el sagrament de l'Orde, per institució divina, d'entre els fidels alguns són constituïts ministres sagrats, pel caràcter inesborrable amb què són marcats i per això són consagrats i destinats a servir, cadascun segons el seu grau, amb nou i peculiar títol, el poble de Déu.»

Art. 2. El cànon 1009 del Codi de dret canònic d'ara en endavant tindrà tres paràgrafs, el primer i el segon dels quals es mantindran amb el text del cànon vigent, el nou text del tercer es redactarà de manera que el cànon 1009 §3 resulti així:

«Aquells que han estat constituïts en l'orde de l'episcopat o del presbiterat reben la missió i la facultat d'actuar en la persona de Crist Cap; els diaques, en canvi, són

habilitats per a servir el poble de Déu en la diaconia de la litúrgia, de la paraula i de la caritat.»

Art. 3. El text del cànon 1086 §1 del Codi de dret canònic queda modificat així:

«És invàlid el matrimoni entre dues persones, una de les quals fou batejada en l'Església catòlica o rebuda en el seu si, i l'altra no està batejada.»

Art. 4. El text del cànon 1117 del Codi de dret canònic queda modificat així:

«La forma indicada anteriorment ha de ser observada si almenys un dels contraents ha estat batejat en l'Església catòlica o rebut en el seu si, salvades les prescripcions del c. 1127 §2.»

Art. 5. El text del cànon 1124 del Codi de dret canònic queda modificat així:

«Està prohibit, sense llicència expressa de l'autoritat competent, el matrimoni entre dues persones batejades, una de les quals hagi estat batejada en l'Església catòlica o rebuda al seu si després del baptisme, i l'altra és adscrita a una Església o comunitat eclesial que no té plena comunió amb l'Església catòlica.»

Tot el que hem decretat en aquesta carta apostòlica en forma de *motu proprio*, ordenem que tingui vigor ferm i estable, malgrat qualsevol disposició contrària encara que sigui digna de particular esment, i que es publiqui en el comentari oficial *Acta Apostolicæ Sedis*.

Benedictus pp XVI

Donat a Roma, vora Sant Pere, el dia 26 del mes d'octubre de l'any 2009, cinquè del nostre pontificat.

CONSTITUCIÓ APOSTÒLICA

'Anglicanorum cœtibus', sobre la institució d'ordinariats personals per als anglicans que ingressen en la plena comunió amb l'Església catòlica

En aquests últims temps l'Esperit Sant ha empès grups d'anglicans a demanar en diverses ocasions i insistentment de ser rebuts, fins i tot corporativament, en la plena comunió catòlica, i aquesta seu apostòlica ha acollit benèvolament la seva petició. El successor de Pere, de fet, que té del Senyor Jesús el manament de garantir la unitat de l'episcopat i de presidir i tutelar la comunió universal de totes les Esglésies,¹ no pot deixar de proposar els mitjans per tal que aquest sant desig es pugui realitzar.

L'Església, poble reunit en la unitat del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant,² va ser de fet instituïda per nostre Senyor Jesucrist com «un sagrament, o senyal i instrument de la unió íntima amb Déu i de la unitat de tot el llinatge humà».³ Tota divisió

¹ Cf. Concili Ecumènic Vaticà II, constitució dogmàtica *Lumen gentium*, 23; Congregació per la Doctrina de la Fe, Carta *Communiois notio*, 12 i 13.

² Cf. Constitució dogmàtica. *Lumen gentium*, 4; Decr. *Unitatis redintegratio*, 2.

³ Constitució dogmàtica *Lumen gentium*, 1.

entre els batejats en Jesucrist és una ferida al que l'Església és i a allò per a què l'Església existeix; de fet, «és clarament contrària a la voluntat de Crist, i és un escàndol per al món i dificulta la causa sacratíssima de predicar l'evangeli a tots els éssers creats».⁴ Precisament per això, abans de vessar la seva sang per la salvació del món, el Senyor Jesús va resar al Pare per la unitat dels seus deixebles.⁵

L'Esperit Sant, principi d'unitat, constitueix l'Església com a comunió.⁶ Ell és el principi de la unitat dels fidels en l'ensenyament dels Apòstols, en la fracció del pa i en les pregàries.⁷ Amb tot, l'Església, per analogia amb el misteri del Verb encarnat, no és només una comunió invisible, espiritual, sinó també visible;⁸ de fet, «la societat dotada d'organismes jeràrquics i el cos místic de Crist, el grup visible i la comunitat espiritual, l'Església terrenal i l'Església enriquida de béns celestials, no han de ser considerades com a dues coses, ans formen una realitat complexa, constituïda per un element humà i un de diví».⁹ La comunió dels batejats en l'ensenyament dels Apòstols i en la fracció del pa eucarístic es manifesta visiblement en els vincles de la professió de la integritat de la fe, de la celebració de tots els sagraments instituïts per Crist i del govern del Col·legi dels bisbes amb el seu cap, el romà Pontífex.¹⁰

L'única Església de Crist, de fet, que en el Símbol de la fe professem com a una, santa, catòlica i apostòlica, «subsisteix en l'Església catòlica, governada pel successor de Pere i pels bisbes en comunió amb ell, encara que fora de la seva cohesió es trobin molts elements de santificació i de veritat que, com a dons propis de l'Església de Crist, empenyen vers la unitat catòlica.»¹¹

A la llum d'aquests principis eclesiològics, amb aquesta constitució apostòlica s'ofereix una normativa general que regula la institució i la vida dels ordinariats personals per a aquells fidels anglicans que desitgen entrar corporativament en plena comunió amb l'Església catòlica. Aquesta normativa està complementada per les «Normes complementàries» emanades de la seu apostòlica (cf. p. 682).

I. §1. Els ordinariats personals per a anglicans que entren en la plena comunió amb l'Església catòlica són erigits per la Congregació per a la Doctrina de la Fe dins els confins territorials d'una determinada conferència episcopal després d'haver consultat la susdita conferència.

§2. En el territori d'una conferència de bisbes poden ser erigits un o més ordinariats, segons les necessitats.

⁴ Decret *Unitatis redintegratio*, 1.

⁵ Cf. Jn 17,20-21; decret *Unitatis redintegratio*, 2.

⁶ Cf. Constitució dogmàtica *Lumen gentium*, 13.

⁷ Cf. *Ibidem*; Ac 2,42.

⁸ Cf. Constitució dogmàtica *Lumen gentium*, 8; carta *Communio in notio*, 4.

⁹ Constitució dogmàtica *Lumen gentium*, 8.

¹⁰ Cf. Codi de Dret Canònic (CIC per les seves sigles en llatí), c. 205; constitució dogmàtica *Lumen gentium*, 13, 14, 21 i 22; decret *Unitatis redintegratio*, 2, 3, 4,15, 20; decret *Christus Dominus*, 4; decret *Ad gentes*, 22.

¹¹ Constitució dogmàtica *Lumen gentium*, 8; decret *Unitatis redintegratio*, 1, 3 i 4; Congregació per a la Doctrina de Fe, Declaració *Dominus Iesus*, 16.

§3. Cada ordinariat *ipso iure* gaudeix de personalitat jurídica pública; és jurídicament equiparable a una diòcesi.¹²

§4. L'ordinariat està format per fidels laics, clergues i membres d'instituts de vida consagrada o de societats de vida apostòlica, originàriament pertanyents a la Comunió anglicana i ara en plena comunió amb l'Església catòlica, o bé aquells que reben els sacraments de la iniciació en la jurisdicció de l'ordinariat mateix.

§5. El *Catecisme de l'Església catòlica* és l'expressió autèntica de la fe catòlica professada pels membres de l'ordinariat.

II. L'ordinariat personal es regeix per les normes del dret universal i de la present constitució apostòlica i està subjecte a la Congregació per a la Doctrina de la Fe i als altres dicasteris de la cúria romana segons les seves competències. Està també regit per les «Normes complementàries» i altres eventuales normes específiques donades per a cada ordinariat.

III. Sense excloure les celebracions litúrgiques segons el ritu romà, l'ordinariat té la facultat de celebrar l'eucaristia i els altres sacraments, la litúrgia de les hores i les altres accions litúrgiques segons els llibres litúrgics propis de la tradició anglicana aprovats per la Santa Seu, amb l'objectiu de mantenir vives a l'interior de l'Església catòlica les tradicions espirituals, litúrgiques i pastorals de la Comunió anglicana, com a do precíus per a alimentar la fe dels seus membres i riquesa que ha de ser compartida.

IV. Un ordinariat personal es confia a l'atenció pastoral d'un ordinari nomenat pel romà Pontífex.

V. La potestat (*potestas*) de l'ordinari és:

- a) Ordinària: unida pel mateix dret a l'ofici conferit pel romà Pontífex, per al fur intern i per al fur extern;
- b) Vicària: exercida en nom del romà Pontífex;
- c) Personal: exercida sobre tots aquells que pertanyen a l'ordinariat.

Aquesta és exercida de manera conjunta amb la del bisbe diocesà local en els casos previstos per les «Normes complementàries».

VI. §1. Aquells que han exercit el ministeri de diaques, preveres o bisbes anglicans, que responen als requisits establerts pel dret canònic¹³ i no estan impedits per irregularitats o altres impediments,¹⁴ poden ser acceptats per l'ordinari com a candidats per als ordes sagrats en l'Església catòlica. Per als ministres casats, s'han d'observar les normes de l'encíclica de Pau VI *Sacerdotalis cœlibatus*, n. 42,¹⁵ i de la declaració *In June*.¹⁶ Els ministres no casats han d'atenir-se a la norma del celibat clerical segons el c. 277 §1.

¹² Cf. Joan Pau II, constitució apostòlica *Spirituali militum curæ*, 21 d'abril de 1986, I §1.

¹³ Cf. CIC, c. 1026-1032.

¹⁴ Cf. CIC, c. 1040-1049.

¹⁵ Cf. *Acta Apostolicæ Sedis* (AAS) 59 (1967), 674.

¹⁶ Cf. Congregació per a la Doctrina de la Fe, Declaració de l'1 d'abril de 1981, a *Enchiridion Vaticanum* 7, 1213.

§2 L'ordinari, en plena observança de la disciplina del celibat clerical a l'Església latina, *pro regula* admetrà només homes cèlibes a l'orde del presbiterat. Podrà demanar al romà Pontífex, com una derogació del c. 277 §1, admetre cas per cas a l'orde sagrat del presbiterat també homes casats, segons els criteris objectius aprovats per la Santa Seu.

§3. La incardinació dels clergues estarà regulada segons les normes del dret canònic.

§4. Els preveres incardinats en un ordinariat, que constitueixen el seu presbiteri, han de conrear també un vincle d'unitat amb el presbiteri de la diòcesi en el territori on desenvolupen el seu ministeri; hauran d'afavorir iniciatives i activitats pastorals i caritatives conjuntes, que podran ser objecte d'acords estipulats entre l'ordinari i el bisbe diocesà local.

§5. Els candidats als ordes sagrats en un ordinariat es formaran al costat dels altres seminaristes, especialment en els àmbits doctrinal i pastoral. Per a tenir en compte les necessitats particulars dels seminaristes de l'ordinariat i de la seva formació en el patrimoni anglicà, l'ordinari pot establir programes per a desenvolupar al Seminari o també erigir cases de formació, unides a facultats de teologia ja existents.

VII. L'ordinari, amb l'aprovació de la Santa Seu, pot erigir nous instituts de vida consagrada i societats de vida apostòlica i promoure els seus membres als ordes sagrats, segons les normes del dret canònic. Instituts de vida consagrada provinents de l'anglicanisme i ara en plena comunió amb l'Església catòlica poden ser sotmesos a la jurisdicció de l'ordinari per mutu acord.

VIII. §1. L'ordinari, segons la norma del dret, després d'haver sentit el parer del bisbe diocesà del lloc, pot, amb el consentiment de la Santa Seu, erigir parròquies personals per a l'atenció pastoral dels fidels pertanyents a l'ordinariat.

§2. Els rectors de l'ordinariat gaudeixen de tots els drets i estan subjectes a totes les obligacions previstes en el Codi de Dret Canònic, que, en els casos establerts en les «Normes complementàries», són exercits en ajuda pastoral mútua amb els rectors de la diòcesi en el territori dels quals es troba la parròquia personal de l'ordinariat.

IX. Tant els fidels laics com els instituts de vida consagrada i les societats de vida apostòlica que provenen de l'anglicanisme i desitgen formar part de l'ordinariat personal, han de manifestar aquesta voluntat per escrit.

X. §1. L'ordinari és assistit en el seu govern per un Consell de Govern, regulat per estatuts aprovats per l'ordinari i confirmats per la Santa Seu.¹⁷

§2. El Consell de Govern, presidit per l'ordinari, està compost per almenys sis sacerdots i exerceix les funcions establertes en el Codi de Dret Canònic per al Consell del Presbiteri i el Col·legi de Consultors i aquelles especificades en les «Normes complementàries».

¹⁷ Cf. CIC, c. 495-502.

§3. L'ordinari ha de constituir un Consell per als Afers Econòmics, segons la norma del Codi de Dret Canònic i amb les funcions que aquest estableix.¹⁸

§4. Per a afavorir la consulta dels fidels, a l'ordinariat ha de ser constituït un Consell Pastoral.¹⁹

XI. L'ordinari ha d'anar a Roma cada cinc anys per a la visita *ad limina Apostolorum* i, a través de la Congregació per a la Doctrina de la Fe, en comunicació també amb la Congregació per als Bisbes i la Congregació per a l'Evangelització dels Pobles, ha de presentar al romà Pontífex un informe sobre l'estat de l'ordinariat.

XII. Per a les causes judicials, el tribunal competent és el de la diòcesi on té domicili una de les parts, tret que l'ordinariat hagi constituït un tribunal propi. En aquest cas el tribunal de segona instància serà el designat per l'ordinariat i aprovat per la Santa Seu.

XIII. El decret que erigirà un ordinariat determinarà el lloc de la seu de l'ordinariat, i, si ho considera oportú, també quina serà la seva església principal.

Volem que aquestes disposicions i normes nostres siguin vàlides i eficaces ara i en el futur, no obstant, si calgués, les constitucions i les ordenances apostòliques emanades pels nostres predecessors i tota altra prescripció, fins i tot les dignes de particular esment i derogació.

Donat a Roma, al costat de Sant Pere, el 4 de novembre de 2009, memòria de sant Carles Borromeu.

Benedictus pp. XVI

DISCURS

en la recepció a 250 artistes de renom internacional a la capella Sixtina. 21 de novembre de 2009

LA BELLESA, CAMÍ CAP A DÉU

Senyors cardenals,

Venerats germans en l'episcopat i en el presbiterat, il·lustres artistes, senyores i senyors,

Amb gran alegria us dono la benvinguda en aquest lloc solemne i ric d'art i de memòries. Dirigeixo a tots i a cadascun de vosaltres la meva salutació cordial i us dono les gràcies per haver acollit la meva invitació. Amb aquesta trobada vull expressar i renovar l'amistat de l'Església amb el món de l'art, una amistat consolidada en el temps, atès que el cristianisme, des dels seus orígens, ha comprès bé el valor de les arts i ha utilitzat sàviament els multiformes llenguatges per a comunicar el seu immutable missatge de Salvació. Aquesta amistat ha de ser contínuament

¹⁸ Cf. CIC, c. 492-494.

¹⁹ Cf. CIC, c. 511.

promoguda i sostinguda, perquè sigui autèntica i fecunda, adequada als temps i tingui en compte les situacions i els canvis socials i culturals. Aquest és el motiu de la nostra cita. Dono les gràcies de cor a Mons. Gianfranco Ravasi, president del Consell Pontifici per a la Cultura i de la Comissió Pontifícia per als Béns Culturals de l'Església, per haver-la promogut i preparat, amb els seus col·laboradors, així com per les paraules que m'acaba d'adreçar. Saludo els senyors cardenals, els bisbes, els preveres i les diferents personalitats presents. Dono també les gràcies a la Capella Musical Pontifícia Sixtina, que acompanya aquest moment significatiu.

Protagonistes d'aquesta trobada sou vosaltres, benvolguts i il·lustres artistes, pertanyents a països, cultures i religions diferents, allunyats potser d'experiències religioses, però desitjosos de mantenir viva la comunicació amb l'Església catòlica i de no reduir els horitzons de l'existència a la mera materialitat, a una visió reductiva i banal. Vosaltres representeu el diversificat món de les arts, i precisament per aquest motiu, per mediació vostra voldria fer arribar a tots els artistes la meua invitació a l'amistat, al diàleg i a la col·laboració.

Unes circumstàncies significatives enriqueixen aquest moment. Recordem els deu anys de la Carta als Artistes del meu venerat predecessor Joan Pau II. Per primera vegada, el dia abans del Gran Jubileu de l'Any 2000, aquest pontífex, també ell artista, es va adreçar directament als artistes amb la solemnitat d'un document papal i el to amigable d'una conversa entre «els qui amb entrega apassionada» —com diu la dedicatòria— «cerquen noves “epifanies” de la bellesa per a oferir-les al món a través de la creació artística». El mateix Papa, fa ja vint-i-cinc anys, proclamava patró dels artistes el beat Angèlic, presentant-lo com un model de perfecta sintonia entre fe i art. Penso també en el 7 de maig de 1964, fa quaranta-cinc anys, quan en aquest mateix lloc es realitzava un històric esdeveniment intensament volgut pel papa Pau VI per a reafirmar l'amistat entre l'Església i les arts. Les paraules que va pronunciar en aquella circumstància ressonen encara avui sota la volta d'aquesta capella Sixtina, tocant el cor i l'intel·lecte. «Nosaltres us necessitem» —va dir. «El nostre ministeri necessita la vostra col·laboració. Perquè, com sabeu, el nostre ministeri consisteix a predicar i fer accessible i comprensible, encara més, commovedor, el món de l'esperit, de l'invisible, de l'inefable, de Déu. I en aquesta missió [...] vosaltres sou mestres. És el vostre ofici, la vostra missió, i el vostre art consisteix a extreure del cel de l'esperit els seus tresors i revestir-los de paraula, de colors, de formes, d'accessibilitat» [*Ensenyaments II*, (1964), 313]. Era tanta l'estimació de Pau VI pels artistes que el va portar a manifestar expressions veritablement audaces: «I si ens faltés la vostra ajuda» —continuava dient—, «el nostre ministeri es tornaria balbucient i incert, i li caldria fer un esforç, diríem, per a ser artístic en si mateix, encara més, per a convertir-se en profètic. Per a aconseguir la força de l'expressió lírica de la bellesa intuïtiva, caldria fer coincidir el sacerdot amb l'art» (*ibidem*, 314). En aquella circumstància, Pau VI va assumir el compromís de «restablir l'amistat entre l'Església i els artistes», i els va demanar de fer el mateix i de compartir-ho, analitzant amb seriositat i objectivitat els motius que havien torbat aquesta relació, assumint-se, cadascú amb valentia i passió, la responsabilitat d'un itinerari de coneixement i de diàleg renovat i profund, de cara a un autèntic «renaixement» de l'art en el context d'un nou humanisme.

Aquella històrica trobada, com deia, va tenir lloc aquí, en aquest santuari de fe i

de creativitat humana. No és, per tant, casualitat que tornem a trobar-nos precisament en aquest lloc, preciós per la seva arquitectura i per les seves simbòliques dimensions, però, més encara, pels seus frescos, que el fan inconfusible, començant per les obres mestres de Perugino i Botticelli, Ghirlandaio i Cosimo Rosselli, Lucca Signorelli i altres, fins arribar a *Les històries del Gènesi* i *El judici final*, obres excelses de Michelangelo Buonarroti, que aquí van deixar una de les creacions més extraordinàries de tota la història de l'art. Aquí també va ressonar sovint el llenguatge universal de la música, gràcies al geni de grans músics que han posat el seu art al servei de la litúrgia, ajudant l'ànima a elevar-se cap a Déu. La capella Sixtina és un singular cofre de memòries, ja que constitueix l'escenari solemne i auster d'esdeveniments que caracteritzen la història de l'Església i de la humanitat. Aquí, com sabeu, el Col·legi dels Cardenals elegeix el Papa; aquí he viscut també jo, amb trepidació i confiança absoluta en el Senyor, el moment inoblidable de la meua elecció com a successor de l'apòstol Pere.

Benvolguts amics, deixem que aquests frescos ens parlin avui, acostant-nos a la meta última de la història humana. *El judici final* que destaca rere meu, recorda que la història de la humanitat és moviment i ascensió, és incansable tensió envers la plenitud, envers la felicitat última, envers un horitzó que sempre sobrepassa el present, encara que el travessa. En el seu dramatisme, però, aquest fresc posa davant dels nostres ulls també el perill de la caiguda definitiva de l'home, amenaça que s'estén sobre la humanitat quan es deixa seduir per les forces del mal. El fresc llança per tant un fort crit profètic contra el mal, contra tota forma d'injustícia. Però per als creients, Crist ressuscitat és el camí, la veritat i la vida. Per a qui fidelment el segueix és la porta que introdueix en aquell «cara a cara», en aquella visió de Déu d'on sorgeix sense cap limitació la felicitat plena i definitiva. Miquel Àngel ofereix d'aquesta manera a la nostra visió, l'alfa i l'òmega, el principi i el final de la història, i ens invita a recórrer amb alegria, valentia i esperança l'itinerari de la vida. La dramàtica bellesa de la pintura de Miquel Àngel, amb els seus colors i les seves formes, es converteix en anunci d'esperança, invitació potent a elevar la mirada cap a l'últim horitzó. La relació profunda entre bellesa i esperança constituïa també el nucli essencial del suggestiu missatge que Pau VI va dirigir als artistes en la clausura del concili ecumènic Vaticà II, el 8 de desembre de 1965: «A tots vosaltres» —va proclamar solemnement— «l'Església del Concili us diu amb la nostra veu: si sou amics de l'art veritable, sou amics nostres!» (*Enchiridion Vaticanum*, 1, p. 305). I va afegir: «Aquest món en el qual vivim necessita bellesa per a no precipitar-se en la desesperació. La bellesa, com la veritat, és el que infon alegria en el cor dels homes, és el fruit preciós que resisteix a la degradació del temps, que uneix les generacions i les fa combregar en l'admiració. I això gràcies a les vostres mans. [...] Recordeu que sou custodis de la bellesa del món» (*ibidem*).

El moment actual està lamentablement marcat, a més dels fenòmens negatius a nivell social i econòmic, també per un debilitament de l'esperança, per una certa desconfiança en les relacions humanes, de manera que creixen els signes de resignació, d'agressivitat, de desesperació. El món en què vivim corre el risc de canviar el rostre a causa de l'acció no sempre sàvia de l'home, el qual, en comptes de conrear-ne la bellesa, explota sense consciència els recursos del planeta a favor d'uns pocs i ben sovint desfigura les meravelles naturals. Què és el que pot

tornar a donar entusiasme i confiança, què pot animar l'ànima humana a trobar el camí, a aixecar la mirada cap a l'horitzó, a somiar una vida digna de la seva vocació? No és potser la bellesa? Sabeu bé, benvolguts artistes, que l'experiència del que és bell, de l'autènticament bell, del que no és efímer ni superficial, no és accessori o quelcom secundari en la recerca del sentit i de la felicitat, perquè aquesta experiència no allunya de la realitat, sinó que més aviat porta a afrontar de ple la vida quotidiana per a alliberar-la de la foscor i transfigurar-la, per a fer-la lluminosa, bonica.

Una funció essencial de la veritable bellesa, de fet, ja exposada per Plató, consisteix a provocar en l'home una saludable «sotragada», que el faci sortir de si mateix, l'arrenqui de la resignació, de la comoditat de la quotidianitat, el faci també patir, com un dard que el fereix però que el «desperta», obrint-li novament els ulls del cor i de la ment, posant-li ales, empenyent-lo cap amunt. L'expressió de Dostoyevski que citaré és sens dubte audaç i paradoxal, però invita a reflexionar: «La humanitat pot viure» —deia— «sense la ciència, pot viure sense pa, però sense la bellesa no podria continuar vivint, perquè no hi hauria res a fer en el món. Tot el secret és aquí, tota la història és aquí.» Es va fer ressò de les seves paraules el pintor Georges Braque: «L'art està fet per a torbar, mentre que la ciència tranquil·litza.» La bellesa colpeja, però per això mou l'home cap al seu destí últim, el posa en marxa, l'omple de nova esperança, li dóna la valentia de viure fins al final el do únic de l'existència. La recerca de la bellesa de què parlo, evidentment, no consisteix en una fuga irracional o en un mer esteticisme.

Amb massa freqüència, però, la bellesa de què es fa propaganda és il·lusòria i fal·laç, superficial i encegadora fins a l'atordiment, i en comptes de treure els homes de si i obrir-los horitzons de vertadera llibertat, empenyent-los cap amunt, els empresona en ells mateixos i els fa ser encara més esclaus, traient-los l'esperança i l'alegria. Es tracta d'una bellesa seductora però hipòcrita, que estimula la fam, la voluntat de poder, de posseir, de prepotència sobre l'altre i que es transforma, ràpidament, en el contrari, assumint els rostres de l'obscenitat, de la transgressió o de la provocació en si mateixa. L'autèntica bellesa, al contrari, obre el cor humà a la nostàlgia, al desig profund de conèixer, d'estimar, de sortir cap a l'altre, cap a més enllà d'un mateix. Si acceptem que la bellesa ens toqui íntimament, ens fereixi, ens obri els ulls, llavors redescobrim l'alegria de la visió, de la capacitat de comprendre el sentit profund de la nostra existència, del misteri de la qual som part i de la qual podem obtenir la plenitud, la felicitat, la passió del compromís quotidià. Joan Pau II, en la Carta als Artistes, cita, en aquest context, aquest vers d'un poeta polonès, Cyprjan Norwid: «La bellesa serveix per a entusiasmar en el treball, el treball per a ressorgir» (n. 3). I més endavant afegeix: «Com a recerca de la bellesa, fruit d'una imaginació que va més enllà de la quotidianitat, és per la seva naturalesa una mena de crida al Misteri. Fins i tot quan escruta les profunditats més fosques de l'ànima o els aspectes més desconcertants del mal, l'artista es fa d'alguna manera veu de l'expectativa universal de redempció» (n. 10). I en la conclusió afirma: «La bellesa és clau del misteri i crida al transcendent» (n. 16).

Aquestes últimes expressions ens porten a fer un pas endavant en la nostra reflexió. La bellesa, des de la que es manifesta en el cosmos i en la naturalesa fins a la que s'expressa a través de les creacions artístiques, per la seva característica

d'obrir i ampliar els horitzons de la consciència humana, de portar-la més enllà d'ella mateixa, de fer-la mirar a l'abisme de l'infinit, pot convertir-se en un camí cap al transcendent, cap al misteri últim, cap a Déu. L'art, en totes les seves expressions, a partir del moment en què es confronta amb els grans interrogants de l'existència, amb els temes fonamentals dels quals deriva el sentit de viure, pot assumir una validesa religiosa i transformar-se en un recorregut de reflexió interior i d'espiritualitat profundes. Aquesta afinitat, aquesta sintonia entre camí de fe i itinerari artístic, es confirma en un incalculable nombre d'obres d'art que tenen com a protagonistes els personatges, les històries, els símbols d'aquell immens dipòsit de «figures» —en sentit ampli— que és la Bíblia, la Sagrada Escriptura. Les grans narracions bíbliques, els temes, les imatges, les paràboles han inspirat innombrables obres mestres en cada sector de les arts, així com també han parlat al cor de cada generació de creients mitjançant obres d'artesanía i d'art local, no menys eloqüents i commovedores.

Es parla, en aquest context, d'una *via pulchritudinis*, un camí de la bellesa que constitueix al mateix temps un recorregut artístic, estètic i un itinerari de fe, de recerca teològica. El teòleg Hans Urs von Balthasar obre la seva gran obra titulada *Glòria*, una estètica teològica, amb aquestes suggestives expressions: «La nostra paraula inicial s'anomena bellesa. La bellesa és l'última paraula que l'intel·lecte pensant pot atrevir-se a pronunciar, perquè ella no fa una altra cosa que coronar, com una aurèola d'esplendor inabastable, el doble astre de la veritat i del bé i la seva indissoluble relació.» Després observa: «Aquesta és la bellesa desinteressada sense la qual el vell món era incapaç d'entendre's, però que s'ha apartat de puntetes del món modern dels interessos, per a abandonar-lo a la seva foscor, a la seva tristesa. Aquesta és la bellesa que ja no és estimada i custodiada ni tan sols per la religió.» I conclou: «Qui, en nom seu, serra els llavis en un somriure, jutjant-la com la joguina exòtica d'un burgès, d'aquest es pot estar segur que —secretament o obertament— no és capaç de pregar i, aviat, ni tan sols d'estimar.» El camí de la bellesa ens condueix, doncs, a prendre el Tot en el fragment, l'Infinit en el finit, Déu en la història de la humanitat. En aquest sentit, Simone Weil escrivia: «En tot allò que suscita en nosaltres el sentiment pur i autèntic del bell, hi ha realment la presència de Déu. Hi ha gairebé una mena d'encarnació de Déu en el món, del qual la bellesa és un signe. El bell és la prova experimental que l'encarnació és possible. Per això, cada art de primer ordre és, per la seva essència, religiós.» Encara més càustica és l'afirmació de Hermann Hesse: «Art significa: dins cada cosa mostrar Déu.» Fent-se ressò de les paraules del papa Pau VI, el servent de Déu Joan Pau II va reafirmar el desig de l'Església de renovar el diàleg i la col·laboració amb els artistes: «Per a transmetre el missatge que Crist li ha confiat, l'Església té necessitat de l'art» (Carta als artistes, n. 12); però preguntava immediatament després: «L'art té necessitat de l'Església?», animant els artistes a trobar en l'experiència religiosa, en la revelació cristiana i en el «gran codi» que és la Bíblia una font d'inspiració renovada i motivada.

Benvolguts artistes, en concloure, us voldria dirigir també jo, com ja ho va fer el meu predecessor, una cordial, amigable i apassionada crida. Sou els custodis de la bellesa; teniu, gràcies al vostre talent, la possibilitat de parlar al cor de la humanitat, de tocar la sensibilitat individual i col·lectiva, de suscitar somnis i esperances,

d'ampliar els horitzons del coneixement i del compromís humà. Agraïu els dons rebuts i sigueu plenament conscients de la gran responsabilitat de comunicar la bellesa, de fer comunicar en la bellesa i mitjançant la bellesa! Sigueu també, a través del vostre art, anunciadors i testimonis d'esperança per a la humanitat, i no tingueu por de relacionar-vos amb la font primera i última de la bellesa, de dialogar amb els creients, amb els qui, com vosaltres, se senten peregrins en el món i en la història vers la Bellesa infinita! La fe no treu res al vostre geni, al vostre art. Encara més, els exalta i els nodreix, els anima a travessar el llinard i a contemplar amb ulls fascinats i commoguts la meta última i definitiva, el sol sense crepuscle que il·lumina i fa bonic el present.

Sant Agustí, cantor enamorat de la bellesa, reflexionant sobre el destí últim de l'home i com comentant *ante litteram* l'escena del Judici que teniu avui davant dels vostres ulls, escrivia: «Gaudirem, doncs, d'una visió, germans, mai no contemplada pels ulls, ni sentida per les oïdes; mai no imaginada per la fantasia: una visió que supera totes les belleses terrenals, la de l'or, la de l'argent, la dels boscos i dels camps, la del mar i del cel, la del sol i la lluna, la de les estrelles i els àngels; la raó és aquesta: és la font de qualsevol altra bellesa» (*In Ep. Collins. TR. 4,5: PL 35, 2008*).

Us desitjo a tots vosaltres, benvolguts artistes que porteu en els vostres ulls, en les vostres mans, en el vostre cor aquesta visió, perquè us doni alegria i inspire sempre les vostres boniques obres. Mentre us beneixo de cor, us saludo, com ho va fer Pau VI, amb una paraula: Fins aviat!

MISSATGE

en ocasió de la 18a Jornada Mundial del Malalt. 11 de febrer de 2010

Benvolguts germans i germanes!,

El proper 11 de febrer, memòria litúrgica de la Benaurada Mare de Déu de Lourdes, se celebrarà a la Basílica Vaticana la XVIII Jornada Mundial del Malalt. La felicitat coincidència amb el 25è aniversari de la institució del Consell Pontifici per als Agents Sanitaris constitueix un motiu més per a agrair a Déu el camí recorregut fins ara en el sector de la pastoral de la salut. Desitjo de cor que aquest aniversari sigui ocasió per a un zel apostòlic més generós en el servei als malalts i a tots els qui se'n cuiden.

Amb la Jornada Mundial del Malalt anual l'Església intenta, en efecte, sensibilitzar sobre el terreny la comunitat eclesial sobre la importància del servei pastoral en el vast món de la salut, servei que és part integrant de la seva missió, ja que s'inscriu en el solc de la missió salvífica mateixa de Crist. Ell, Metge diví, «va passar fent el bé i guarint tots els oprimits pel diable » (Ac 10,38). En el misteri de la seva passió, mort i resurrecció, el sofriment humà aconseguí el sentit i la plenitud de la llum. En la carta apostòlica *Salvifici doloris*, el servent de Déu Joan Pau II té paraules il·luminadores pel que fa a aquest tema: «El sofriment humà» —va escriure ell— «ha aconseguit el seu cim en la passió de Crist. I ahora aquesta ha entrat en una dimensió completament nova i en un ordre nou: *ha estat unida*

a l'amor; a aquell amor de què Crist parlava a Nicodem, a aquell amor que crea el bé, traient-lo fins i tot del mal, traient-lo per mitjà del sofriment, així com el bé suprem de la redempció del món ha estat tret de la creu de Crist, i n'arrenca constantment. La creu de Crist s'ha convertit en una font d'on brollen rius d'aigua viva» (n. 18).

El Senyor Jesús, a l'últim sopar, abans de tornar al Pare, es va inclinar per a rentar els peus als Apòstols, anticipant l'acte suprem d'amor de la Creu. Amb aquest gest ha invitat els seus deixebles a entrar en la seva mateixa lògica de l'amor que es dona especialment als més petits i als necessitats (cf. Jn 13,12-17). Seguint el seu exemple, tot cristià està cridat a reviuere, en contextos diversos i sempre nous, la paràbola del bon Samarità, que, passant al costat d'un home deixat mig mort pels lladres a la vora del camí, «se'n compadí. S'hi acostà, li amorosí les ferides amb oli i vi i les hi embenà; després el pujà a la seva pròpia cavalcadura, el dugué a l'hostal i se'n va ocupar. L'endemà va treure's dos denaris i els va donar a l'hostaler dient-li: "Ocupa't d'ell i, quan jo torni a passar, et pagaré les despeses que facis de més"» (Lc 10,33-35).

Al final de la paràbola, Jesús diu: «Vés i tu fes igual» (Lc 10,37). Amb aquestes paraules s'adreça també a nosaltres. Ens exhorta a descendir a les ferides del cos i de l'esperit de tants germans i germanes nostres que trobem pels camins del món; ens ajuda a comprendre que, amb la gràcia de Déu acollida i viscuda en la vida de cada dia, l'experiència de la malaltia i del sofriment pot convertir-se en escola d'esperança. En veritat, com he afirmat a l'encíclica *Spe salvi*, «El que guareix l'home no és esquivar el sofriment i fugir davant el dolor, sinó la capacitat d'acceptar la tribulació, madurar-hi i trobar-hi un sentit mitjançant la unió amb Crist, que ha sofert amb amor infinit» (n. 37).

Ja el concili ecumènic Vaticà II recordava la important tasca de l'Església d'atendre el sofriment humà. En la constitució dogmàtica *Lumen gentium* llegim: «Crist fou enviat pel Pare "a portar la bona nova als pobres, a proclamar als captius la llibertat i als cecs el retorn de la llum, a posar en llibertat els oprimits" (Lc 4,18), "a buscar i salvar allò que s'havia perdut" (Lc 19,10); semblantment, l'Església envolta d'amor tots els afligits de feblesa humana, més encara, reconeix en els pobres i en els sofrents la imatge del seu Fundador, pobre i sofrent, i s'esforça a trobar remei a llur pobresa i en ells intenta de servir Crist» (n. 8).

Aquesta acció humanitària i espiritual de la comunitat eclesial envers els malalts i els qui sofreixen al llarg dels segles s'expressa en múltiples formes i estructures sanitàries també de caràcter institucional. Voldria aquí recordar les que estan directament gestionades per les diòcesis i les que han nascut de la generositat de diversos instituts religiosos. Es tracta d'un preciós «patrimoni» que respon al fet que «l'amor necessita també una organització, com a pressupòsit per a un servei comunitari ordenat» (encíclica *Deus caritas est*, 20). La creació del Consell Pontifici per als Agents Sanitaris, fa vint-i-cinc anys, forma part d'aquesta sol·licitud eclesial pel món de la salut. I he d'afegir que, en l'actual moment historicocultural, s'experimenta encara més l'exigència d'una presència eclesial atenta i sobre el terreny al costat dels malalts, així com d'una presència en la societat capaç de transmetre de manera eficaç els valors evangèlics per a la tutela de la vida humana en totes les seves fases, des de la seva concepció fins a la seva fi natural.

Voldria aquí reprendre el *Missatge als pobres, als malalts i a tots els que sofreixen* que els Pares conciliaris van dirigir al món al final del concili ecumènic Vaticà II: «Tots vosaltres que sentiu més el pes de la creu» —van dir—, «vosaltres que ploreu [...], vosaltres els que experimenteu el dolor, tingueu ànim: vosaltres sou els preferits del regne de Déu, el regne de l'esperança, de la bondat i de la vida; vosaltres sou els germans de Crist pacient i amb ell, si ho voleu, salveu el món.» Agraeixo de cor a les persones que, cada dia, «fan un servei amb els qui estan malalts i els que sofreixen», fent que «l'apostolat de la misericòrdia a què es dediquen respongui cada cop millor a les noves exigències» (Joan Pau II, constitució apostòlica *Pastor Bonus*, art. 152).

En aquest Any Sacerdotal, el meu pensament es dirigeix particularment a vosaltres, benvolguts sacerdots, «ministres dels malalts», signe i instrument de la compassió de Crist, que ha d'arribar a tot home marcat pel sofriment. Us invito, benvolguts preveres, a no escatimar esforços en oferir el vostra atenció i el vostre consol. El temps transcorregut al costat de qui es troba en la prova es revela fecund de gràcia per a totes les altres dimensions de la pastoral. Em dirigeixo finalment a vosaltres, benvolguts malalts, i us demano que reseu i ofereu els vostres sofriments pels sacerdots, perquè puguin mantenir-se fidels a la seva vocació i el seu ministeri sigui ric en fruits espirituals, en benefici de tota l'Església.

Amb aquests sentiments imploro sobre els malalts, així com sobre els qui els assisteixen, la maternal protecció de Maria, *Salut dels Malalts*, i a tots imparteixo de cor la benedicció apostòlica.

Vaticà, 22 de novembre de 2009, solemnitat de Nostre Senyor Jesucrist, rei de l'univers.

Benedictus pp XVI

Congregació per a la Doctrina de la Fe

NORMES COMPLEMENTÀRIES

a la constitució apostòlica 'Anglicanorum cœtibus'

Dependència de la Santa Seu

ARTICLE 1

Cada ordinariat depèn de la Congregació per a la Doctrina de la Fe. Manté relacions properes amb els altres dicasteris romans segons quines siguin les seves competències.

Relacions amb les conferències episcopals i amb els bisbes diocesans

ARTICLE 2

§1. L'ordinari dóna seguiment a les directives de les conferències episcopals nacionals en la mesura que aquestes són fidels a les normes contingudes en la constitució apostòlica *Anglicanorum cœtibus*.

§2. L'ordinari és membre de la respectiva conferència episcopal.

ARTICLE 3

L'ordinari, en l'exercici d'aquest ofici, ha de mantenir llaços propers de comunió amb el bisbe de la diòcesi on l'ordinariat és present, per tal de coordinar la seva activitat pastoral amb el programa pastoral de la diòcesi.

L'ordinari

ARTICLE 4

§1. L'ordinari ha de ser un bisbe o un prevere designat pel romà Pontífex *ad nutum Sanctae Sedis*, basat en una terna presentada pel Consell de Govern. S'apliquen a ell els canons 383-388, 392-394 i 396-398 del Codi de Dret Canònic.

§2. L'ordinari té la facultat d'incardinar a l'ordinariat exministres anglicans que hagin entrat en la plena comunió amb l'Església catòlica, així com candidats que pertanyin a l'ordinariat i que ell hagi promogut als ordes sagrats.

§3. Després d'haver consultat amb la conferència episcopal, i havent obtingut el consentiment del Consell de Govern i l'aprovació de la Santa Seu, l'ordinari pot erigir, segons les necessitats, deganats territorials supervisats per un delegat de l'ordinari que vetlli pels fidels de les distintes parròquies personals.

Els fidels de l'ordinariat

ARTICLE 5

§1. Els fidels laics que originàriament eren de tradició anglicana i desitgin pertànyer a l'ordinariat, després d'haver fet la seva professió de fe i rebut els sacraments d'iniciació, segons ho contempla el canó 845, han de ser registrats en el pertinent registre de l'ordinariat. Aquells que van ser prèviament batejats com a catòlics fora de l'ordinariat, ordinàriament no són elegibles com a membres, tret que siguin membres d'una família que pertanyi a l'ordinariat.

§2. Els fidels laics i els membres d'instituts de vida consagrada i societats de vida apostòlica, quan col·laboren en activitats pastorals o caritatives, siguin diocesanes o parroquials, estan sotmesos al bisbe diocesà o al rector del lloc; per la qual cosa, en aquest cas, la potestat d'aquests últims és exercida de manera conjunta amb la de l'ordinari i la del rector de l'ordinariat.

El clergat

ARTICLE 6

§1. Per a admetre els candidats als ordes sagrats, l'ordinari ha d'obtenir el consentiment del Consell de Govern. En consideració de la tradició eclesial i de la pràctica anglicanes, l'ordinari pot presentar al Sant Pare una petició per a l'admissió d'homes casats al presbiterat en l'ordinariat, després d'un procés de discerniment basat en criteris objectius i en les necessitats de l'ordinariat. Aquests criteris objectius són determinats per l'ordinari consultant la conferència episcopal local i han de ser aprovats per la Santa Seu.

§2. Aquells que han estat prèviament ordenats a l'Església catòlica i posteriorment s'han fet anglicans, no poden exercir el ministeri sagrat en l'ordinariat. Els clergues

anglicans que estan en situacions matrimonials irregulars no poden ser acceptats als ordes sagrats a l'ordinariat.

§3. Els preveres incardinats a l'ordinariat reben les facultats necessàries de part de l'ordinari.

ARTICLE 7

§1. L'ordinari ha d'assegurar que es retribueixi al clergat incardinat a l'ordinariat l'adequada remuneració, i ha de vetllar per les seves necessitats en els casos de malaltia, discapacitat i vellesa.

§2. L'ordinari podrà acordar amb la conferència episcopal els recursos i fons disponibles per a l'atenció del clergat de l'ordinariat.

§3. Quan sigui necessari, els sacerdots, amb el permís de l'ordinari, poden exercir una professió secular compatible amb l'exercici del ministeri sacerdotal (cf. Codi de Dret Canònic —CIC per les seves sigles en llatí—, c. 286).

ARTICLE 8

§1. Els preveres que constitueixen el presbiteri de l'ordinariat són elegibles com a membres en el Consell del Presbiteri de la diòcesi on exerceixen l'atenció pastoral dels fidels de l'ordinariat (cf. CIC, c. 498 §2).

§2. Els sacerdots i els diaques incardinats a l'ordinariat poden ser membres del Consell Pastoral de la diòcesi on exerceixen el seu ministeri, d'acord amb la forma determinada pel bisbe diocesà (cf. CIC, c. 512 §1).

ARTICLE 9

§1. Els clergues incardinats a l'ordinariat han d'estar disponibles per a assistir a la diòcesi on tenen domicili o quasi-domicili quan es consideri apropiat per a l'atenció pastoral dels fidels. En aquests casos, estan sotmesos al bisbe diocesà pel que fa al càrrec pastoral o ofici que reben.

§2. On i quan es consideri apropiat, els clergues incardinats en una diòcesi o en un institut de vida consagrada o societat de vida apostòlica, amb el consentiment escrit dels seus respectius bisbes diocesans o dels seus superiors, poden col·laborar en el treball pastoral de l'ordinariat. En aquest cas, estan sotmesos a l'ordinari pel que fa al càrrec pastoral o ofici que rebin.

§3. En els casos tractats en els paràgrafs precedents, ha de donar-se un acord escrit entre l'ordinari i el bisbe diocesà o el superior de l'institut de vida consagrada o el moderador de la societat de vida apostòlica, on quedin clarament establerts els termes de la col·laboració i tot el que es refereix als mitjans de manteniment.

ARTICLE 10

§1. La formació del clergat de l'ordinariat ha de complir dos objectius: 1) una formació conjunta amb els seminaristes diocesans d'acord amb les circumstàncies locals; 2) una formació, en plena harmonia amb la tradició catòlica, en aquells aspectes del patrimoni anglicà que són d'un valor particular.

§2. Els candidats a l'ordenació sacerdotal rebran la formació teològica amb altres seminaristes en un Seminari o facultat de teologia de conformitat amb un acord entre l'ordinari i, respectivament, el bisbe diocesà o els bisbes en qüestió. Els candidats poden rebre altres aspectes de la formació sacerdotal segons un programa específic del mateix Seminari o en una casa de formació establerta, amb el consentiment del Consell de Govern, expressament amb el propòsit de transmetre el patrimoni anglicà.

§3. L'ordinariat ha de tenir el seu *proprio* programa de formació sacerdotal, aprovat per la Santa Seu; cada casa de formació ha de preparar la seva regla, aprovada per l'ordinari (cf. CIC, c. 242 §1).

§4. L'ordinari pot acceptar com a seminaristes només aquells que pertanyen a una parròquia personal de l'ordinariat o els qui havien estat prèviament anglicans i han establert plena comunió amb l'Església catòlica.

§5. L'ordinariat vetlla per la continuada formació del seu clergat, per mitjà de la seva participació en els programes locals proveïts per la Conferència Episcopal i el bisbe diocesà.

Antics bisbes anglicans

ARTICLE 11

§1. Un antic bisbe anglicà casat és elegible per a ser designat ordinari. En aquest cas, ha de ser ordenat sacerdot a l'Església catòlica i després exercir el ministeri pastoral i sacramental dins l'ordinariat amb plena autoritat jurisdiccional.

§2. Un antic bisbe anglicà que pertanyi a l'ordinariat pot ser convocat per a assistir l'ordinari en l'administració de l'ordinariat.

§3. Un antic bisbe anglicà que pertanyi a l'ordinariat pot ser invitat a participar en les reunions de la conferència episcopal del respectiu territori, amb l'estatus equivalent al d'un bisbe retirat.

§4. Un antic bisbe anglicà que pertanyi a l'ordinariat i que no hagi estat ordenat com a bisbe a l'Església catòlica, pot demanar permís a la Santa Seu per a usar la insígnia de l'ofici episcopal.

El Consell de Govern

ARTICLE 12

§1. El Consell de Govern, d'acord amb els estatuts aprovats per l'ordinari, té els drets i les competències que, segons el Codi de Dret Canònic, són propis del Consell Presbiteral i del Col·legi de Consultors.

§2. A més d'aquestes competències, l'ordinari necessita el consentiment del Consell de Govern per a:

- a) Admetre un candidat als ordes sagrats;
- b) Erigir o suprimir una parròquia personal;
- c) Erigir o suprimir una casa de formació;
- d) Aprovar un programa formatiu.

§3. L'ordinari també consulta el Consell de Govern pel que fa a les activitats pastorals de l'ordinariat i els principis inspiradors de la formació dels clergues.

§4. El Consell de Govern té vot deliberatiu:

- a) Per a formar la terna de noms que cal enviar a la Santa Seu per al nomenament de l'ordinari;
- b) En l'elaboració de les propostes de canvi de les Normes Complementàries de l'ordinariat per a presentar a la Santa Seu;
- c) En la redacció dels estatuts del Consell de Govern, dels estatuts del Consell Pastoral i del reglament de les cases de formació.

§5. El Consell de Govern es regula segons els estatuts del Consell. La meitat dels membres és elegida pels preveres de l'ordinariat.

El Consell Pastoral

ARTICLE 13

§1. El Consell Pastoral, instituït per l'ordinari, ofereix consell sobre l'activitat pastoral de l'ordinariat.

§2. El Consell Pastoral, presidit per l'ordinari, està regit pels estatuts aprovats per l'ordinari.

Les parròquies personals

ARTICLE 14

§1. El rector pot ser assistit en l'atenció pastoral de la parròquia per un vicari parroquial nomenat per l'ordinari; a la parròquia, ha de ser constituït un Consell Pastoral i un Consell per als Afers Econòmics.

§2. Si no hi ha un vicari, en cas d'absència, d'impediment o de mort del rector, el rector del territori en què es troba l'església de la parròquia personal pot exercir, si cal, les seves facultats de rector de manera suplementària.

§3. Per a l'atenció pastoral dels fidels que es troben al territori de la diòcesi on no ha estat erigida una parròquia personal, després d'escoltar el parer del bisbe diocesà, l'ordinari pot proveir amb una quasi-parròquia (cf. CIC, c. 516 §1).

El Summe Pontífex Benet XVI, en l'audiència concedida al subscrit cardenal prefecte, ha aprovat les presents «Normes complementàries» a la constitució apostòlica *Anglicanorum cœtibus*, decidida per la sessió ordinària d'aquesta Congregació, i n'ha ordenat la publicació.

Roma, a la seu de la Congregació per a la Doctrina de la Fe, el 4 de novembre de 2009, memòria de Sant Carles Borromeu.

Cardenal William Levada, *prefecte*

† Luis. F. Ladaria, S.I. , Arquebisbe titular de Thibica, *secretari*

Episcopat espanyol

Comissió Permanent

MISSATGE

amb motiu del 50è aniversari de Mans Unides

«Tenia fam, i em donàreu menjar; tenia set, i em donàreu beure...» (Mt 25,35)

I. Memòria del passat. «Declarar la guerra a la fam»

En el L aniversari de Mans Unides, la Conferència Episcopal Espanyola vol enviar un missatge de felicitació, agraïment i estímul als nombrosos associats i col·laboradors que, inspirats per la seva consciència cristiana, estan compromesos generosament en la lluita contra la fam en el món.

Ha transcorregut mig segle des que les Dones d'Acció Catòlica Espanyola promoguessin, el 1959, la I Campanya contra la fam. El 1956 responen a la crida de la Unió Mundial d'Organitzacions Femenines Catòliques per a donar remei a les tres fams que afligeixen el món —«fam de pa, fam de cultura i fam de Déu»— i proposaran un dia de dejuni voluntari el primer divendres de cada Quaresma. Ho van considerar no sols com un gest de solidaritat envers els necessitats, sinó també com una identificació eficaç que els ajuda a experimentar en la seva persona les penalitats que pateix el qui té fam. A això li seguirà espontàniament una almoïna a favor dels més necessitats, naixent així la col·lecta anual pensada per a ajudar a finançar projectes concrets de desenvolupament al Tercer Món que s'ha incrementat progressivament any rere any.

En posteriors campanyes es van anar ampliant els objectius i es va crear un Servei educatiu i de documentació; es va anar aprofundint en l'acció educativa i es va dissenyar material didàctic escolar portant la inquietud pel problema de la fam fins i tot fins a la universitat. A més, es van concretar les prioritats: el desenvolupament agropecuari i pesquer, la promoció cultural, l'atenció sanitària, la promoció de la dona, la promoció social, etc.

Durant aquests cinquanta anys Mans Unides ha treballat per a eradicar la misèria, la nutrició deficient, la malaltia i el retard cultural als països del Tercer Món, i per a identificar i eliminar les seves causes estructurals; ha denunciat en la societat espanyola el problema de la fam i les penúries del subdesenvolupament i ha reunit fons per a finançar projectes.

Les seves campanyes contra la fam s'insereixen amb naturalitat en la pràctica de l'Església, per la qual cosa la participació activa de Mans Unides en l'apostolat social de l'Església és digna d'aplaudiment i de gratitud.

II. Tasca en el present. «Salvaguardar els senyals d'identitat»

L'aniversari és també una ocasió propícia per a reflexionar sobre el camí recorregut, per a aprofundir en les vivències fundacionals i revifar la consciència de la pròpia singularitat. Mans Unides, «l'Associació de l'Església a Espanya per a l'ajuda, promoció i desenvolupament del Tercer Món», ha nascut dins l'Església, i, de la seva associació d'apostolat, l'Acció Catòlica que, mantenint una unió molt estreta

amb la Jerarquia, persegueix fins pròpiament apostòlics. En aquest sentit, hem d'esforçar-nos per a preservar com un preuat tresor aquesta identitat cristiana i missionera, superant qualsevol temptació secularista i el reduccionisme que comporta, i mantenint-nos fermes en l'ensenyament de Jesucrist que ens ha dit: «L'home no viu només de pa; viu de tota paraula que surt de la boca de Déu» (Mt 4,4).

Mans Unides no pot descuidar la seva acció missionera: ha d'evangelitzar promocionant i promocionar evangelitzant, cercant el desenvolupament integral de l'home i no sols satisfent les seves necessitats materials.

També els associats a Mans Unides han de continuar cuidant les seves inspiracions originals: l'obertura a l'altre, l'interès per les persones, la fina sensibilitat davant el sofriment, l'acolliment i el do gratuït. Aquests principis han brotat de l'evangeli i de la doctrina social de l'Església.

D'altra banda, Mans Unides és una organització de voluntaris en l'àmbit diocesà; els seus socis i col·laboradors lliuren desinteressadament el seu temps, el seu co-neixement i els seus béns en favor del projecte amb generosa gratuïtat.

Aquesta característica és un timbre de glòria que des del principi ha mantingut Mans Unides, i quelcom que cal defensar com a propi d'una organització de l'Església, salvant sempre, en la seva justa mesura, la col·laboració de persones tècniques contractades que ajudin a desenvolupar les iniciatives amb la major eficàcia possible.

III. Compromís davant el futur. «Afrontar els nous reptes de la fam en el món»

Encara que és molt el que en aquests cinquanta anys s'ha aconseguit, tots i especialment els associats a Mans Unides consideren que no s'ha arribat encara a la meta i que cal continuar treballant sense parar: encara més de vuit-cents cinquanta milions de persones pateixen malnutrició i fam.

En els nostres dies, constatem l'aparició de nous riscos per a la vida dels pobres, ocasionats per l'agressió a l'equilibri mediambiental, pels desequilibris econòmics i per la crisi de l'energia i dels aliments.

La crisi econòmica que ens oprimeix amb el desolador problema de l'atur que genera està posant a prova la nostra capacitat de resposta. La crisi d'humanitat que hi ha en la seva base és un argument més a favor de l'eficàcia d'un plantejament de recerca de solucions integrals: la batalla contra la fam de pa no pot deslligar-se de la formació d'una consciència moral responsable, fonamentada en la fe en Déu.

L'obligada solidaritat entre els qui compartim una mateixa condició i un mateix destí ens exigeix compartir, sent necessari modificar els nostres hàbits de vida i adequar-los a una sòbria austeritat. L'Església, a través de múltiples iniciatives dels seus membres, procura fer realitat aquests principis de manera original i conforme a la seva naturalesa.

El problema de la fam continua angoixant la humanitat. La pobresa és una de les preocupacions més greus de la comunitat internacional. La seva solució ens constreny a tots, reconeixent que «la visió del desenvolupament com a vocació comporta que el seu centre sigui la caritat». En aquest sentit, és necessària una conversió del cor a la caritat de Crist, sabent que hi ha recursos tècnics suficients per a acabar amb la xacra de la pobresa. Aquesta conversió ens porta a transformar

les estructures de pecat que contribueixen a les situacions d'injustícia. És la tasca urgent que s'ofereix als membres de Mans Unides, en la qual tots estem cridats a col·laborar.

En la celebració joiosa del seu L aniversari, donem gràcies a Déu per aquests anys d'esforçada feina, en els quals aquesta organització eclesial ha estat un signe viu i profètic del seu amor a les persones siguin quines siguin les seves necessitats.

Demanem també a l'Esperit Sant que continuï suscitant en les nostres parròquies i comunitats la generositat del cor i el compromís del voluntariat, que tots els homes i dones de bona voluntat, juntament amb les institucions i governs, facin una aposta decidida pel desenvolupament integral dels països, i que, com aquelles dones pioneres d'Acció Catòlica de l'any 1959, «declarin la guerra al fam de pa, de cultura i de Déu en el món».

Madrid, 1 d'octubre de 2009

Assemblea plenària

MISSATGE

als sacerdots amb motiu de l'Any Sacerdotal

Benvolguts germans sacerdots,

Reunits en assemblea plenària en l'Any Sacerdotal, els bisbes us recordem en la nostra pregària i donem gràcies a Déu per tots vosaltres: pel do de la vostra vocació, que és regal del Senyor, i per la vostra tasca, resposta en fidelitat, una fidelitat que manifesteu diàriament amb el testimoniatge de la vostra vida i amb la dedicació de cadascun de vosaltres a l'anunci de l'evangeli, a l'edificació de l'Església en l'administració dels sagraments i al servei permanent dels homes i dones del nostre temps. Donem gràcies al Senyor perquè continueu amb la mà posada a l'arada, malgrat la duresa de la terra i de la inclemència del temps.

Esperem que aquest Any Sacerdotal produeixi fruits abundants d'acord amb els objectius proposats pel papa Benet XVI: «Promoure el compromís de renovació interior de tots els sacerdots, perquè el seu testimoniatge evangèlic en el món d'avui sigui més intens i incisiu»; «afavorir la tensió dels sacerdots cap a la perfecció espiritual, de la qual depèn sobretot l'eficàcia del seu ministeri», «per a fer que es percebi cada cop més la importància del paper i de la missió del sacerdot en l'Església i en la societat contemporània.»¹

En la nostra assemblea hem reflexionat i dialogat sobre la vida i el ministeri dels preveres a Espanya, desitjosos de continuar cercant plegats, amb l'ajuda de l'Esperit Sant, les actuacions pastorals necessàries que responguin a les diverses situacions que ens afecten als bisbes i preveres com a pastors de l'Església.

Més que un ensenyament complet sobre el nostre ministeri, volem oferir-vos un missatge d'esperança amb la invitació que torneu novament a l'abundant doctrina sobre el sacerdoci que ens ofereixen el Concili, el magisteri pontifici i els docu-

¹ Cf. BENET XVI, Carta per a la Convocatòria de l'Any Sacerdotal (16 de juny de 2009), i Discurs a la Congregació per al Clergat (16 de març de 2009).

ments de la Conferència Episcopal. Us invitem a llegir-los i meditar-los novament i, sobretot, a portar-los a la vida.

1. «Vosaltres sou els meus amics» (Jn 15,14)

Estem convençuts, i també vosaltres, que la nostra vida i ministeri es fonamenten en la nostra relació personal i íntima amb Crist, que ens fa partícips del seu sacerdoci. Aquesta vinculació Jesús la situa en l'àmbit de l'amistat: «Vosaltres sou els meus amics», ens diu.

Avui escoltem aquestes mateixes paraules. La iniciativa va partir d'ell. Va ser Jesús qui ens va elegir com a amics i és en clau d'amistat que entén la nostra vocació. Va designar els Apòstols «perquè estiguessin amb ell i per enviar-los a predicar» (Mc 3,14). El primer va ser «estar amb ell», conviure amb ell, per a conèixer-lo de prop, no d'oïdes. Ell els va obrir el cor. Com a amic, res no els va amagar. Ells van poder conèixer, fins i tot, la seva debilitat, el seu cansament, la seva set, el seu somni, el seu dolor per la ingratitud o pel rebuig obert, la por en la seva agonia... Conèixer-lo a ell, en aquesta experiència d'amistat, supera tot coneixement, afirma sant Pau (cf. Fl 3,8-9).

Aquesta amistat, nascuda de Jesús i oferta gratuïtament, és un do valuós i esplèndid. És una experiència desitjada i generadora de «vida, i vida abundant». El primer és conèixer-lo i estimar-lo personalment. El coneixement i l'amor ens fan testimonis: «Us anunciem allò que existia des del principi, allò que hem sentit, que hem vist amb els nostres ulls, que hem contemplat, que hem tocat amb les nostres mans. Us parlem del qui és la Paraula de la vida. [...] Us anunciem allò que hem vist i sentit, perquè també vosaltres tingueu comunió amb nosaltres, que estem en comunió amb el Pare i amb el seu Fill Jesucrist. Us escrivim tot això perquè la vostra joia sigui completa.» (1Jn 1,1.3-4).

El Senyor ens envia a «ser els seus testimonis». A l'*Evangelii nuntiandi* llegim que el món d'avui atén més els testimonis que els mestres, i que, si atén els mestres, és perquè són testimonis.² Amb la força de l'Esperit Sant, els Apòstols confessaran després de la Pasqua: «Som testimonis» (Ac 3,15). També el nostre món necessita avui que els sacerdots sortim al seu encontre dient «som testimonis», «allò que hem vist i sentit us ho anunciem». La font d'aquest anunci es troba en la intimitat amb Jesús: «El món exigeix als evangelitzadors que li parlin d'un Déu al qual ells mateixos coneixen i tracten familiarment, com si estiguessin veient l'Invisible».³

El Sant Pare, en la Carta de convocatòria de l'Any Sacerdotal, ens invita a «perseverar en la nostra vocació d'amics de Crist, cridats personalment, elegits i enviats per ell». Una clau fonamental per a viure aquest Any Sacerdotal ha de ser «renovar el carisma rebut», la qual cosa implica «enfortir l'amistat amb l'amic». En l'homília de la missa crismal de 2006, ens deia el Papa: «Ja no us anomeno servents, sinó amics: en aquestes paraules es podria veure fins i tot la institució del sacerdoci. El Senyor ens fa els seus amics: ens ho encomana tot; ens encomana a ell mateix, de manera que puguem parlar amb el seu "jo", *in persona Christi capitis*. Quina confiança! Veritablement s'ha posat a les nostres mans... Ja no us dic servents,

² Cf. PAU VI, Exhortació apostòlica *Evangelii nuntiandi*, 41.

³ *Ibid.*, 76.

sinó amics. Aquest és el significat profund de ser sacerdot: arribar a ser amic de Jesucrist. Per aquesta amistat hem de comprometre'ns cada dia novament.»

El tracte amb el Senyor té un nom, diu el Papa: la pregària, «la muntanya de la pregària». «Només així es desenvolupa l'amistat...». Benvolguts sacerdots: «Només així podrem exercir el nostre ministeri; només així podrem portar Crist i el seu evangeli als homes.» L'expressió del Papa és rotunda: la pregària del sacerdot és acció prioritària del seu ministeri. «El sacerdot ha de ser, en primer lloc, un home de pregària», com ho va ser Jesús. Aquesta pregària sacerdotal nostra és, alhora, una de les fonts de santificació del nostre poble. Ho expressem mitjançant la litúrgia de les Hores que se'ns va encomanar el dia de la nostra ordenació diaconal. Això va ser el que va viure el sant Rector d'Ars amb les llargues hores de pregària que feia davant el sagrari de la seva parròquia.

«Amistat significa també comunió de pensament i de voluntat.»⁴ El poder de l'amistat és unitiu. Els primers cristians parlaven de «tenir els sentiments de Crist», que s'assimilen amb el tracte, l'escolta, l'amor. Ens acreditem com a sacerdots en l'amistat i intimitat amb Jesús. Ell ens comunica els seus sentiments de Bon Pastor. Aquesta realitat no es viu, no es gaudeix de manera inconscient o rutinària, sinó amb l'esforç necessari, amb l'esperança en ell, amb la seva gràcia i amb il·lusió compartida.

Aquesta amistat és expressió de la fidelitat de Déu amb el seu poble i reclama la nostra fidelitat, que és una nota de l'amor vertader. La fidelitat brolla espontània i fresca de l'amistat sincera. En la fidelitat el primer és l'altre. Nosaltres som sacerdots per l'amistat indicible de Jesús, una amistat que exigeix gratitud i reconeixement del seu do: escoltar-lo, no amagar-lo, transparentar-lo, donar-li sempre el protagonisme. Ell ha de créixer i nosaltres minvar. La fidelitat reclama, alhora, perseverança, perquè la fidelitat és l'amor que resisteix el desgast del temps.

Som conscients que aquesta amistat, nucli de la nostra vida i ministeri, és un «tresor en gerres de terrissa» (2Co 4,7); reconeixem les nostres fragilitats i pecats; les nostres mans són humanes i febles. Això no obstant, confessem amb Maria, Senyora nostra, que en els pobres i dèbils Déu continua fent obres grans.

2. «Se la posa a les espatlles ple d'alegria» (Lc 15,5)

Els mateixos que van ser cridats per a «estar amb ell» van ser «enviats a predicar». La missió apostòlica és constitutiva de la vocació. La nostra missió és la de Jesús mateix: «Com el Pare em va enviar, així us envio jo», i ha de dur-se a terme com ho va fer Jesús: «Jo sóc el bon pastor.»

La imatge del «bon pastor», recordada i admirada en les primeres comunitats en referència a Crist ressuscitat i present enmig de la seva Església, va servir també per a identificar els qui, en nom de Crist, tenien cura de la comunitat cristiana: «Vetlleu per vosaltres mateixos i per tot el ramat, del qual l'Esperit Sant us ha fet encarregats perquè pasteuu l'Església de Déu» (Ac 20,28).

La tasca del pastor és cuidar, guiar, alimentar, reunir i cercar. Cercar és avui especialment necessari. Des del si del Pare, el Senyor va venir a cercar la humanitat

⁴ BENET XVI, Homilia de la missa crismal de 2006.

perduda.⁵ La paràbola del bon pastor dóna fe d'això i en la paràbola del bon samarità l'home apallissat al camí representa la humanitat caiguda, davant la qual, commogut, Crist s'inclina, el cura i l'aixeca. Ell va venir a cercar els allunyats i a oferir-los l'amor de Déu. Va venir a cercar l'ovella perduda i, compadit, se la va posar a l'espatlla ple d'alegria, com ho narra sant Lluc. Va cercar els dos d'Emmaús, la mateixa tarda de Pasqua. Va cercar els Apòstols en la seva por i desil·lusió i els va regalar el buf de l'Esperit Sant. També avui Jesús surt cada dia a cercar-nos i no deixa d'enviar-nos la força del seu Esperit, agent principal de l'evangelització.⁶

Cercar és avui tasca del bon sacerdot. Les nostres cledes van minvant. Les paraules «encara tinc altres ovelles que no són d'aquest ramat, i també les he de guiar. Elles escoltaran la meua veu, i hi haurà un sol ramat i un sol pastor» (Jn 10,16) continuen ressonant en el nostre cor. «Surt [...] i insisteix», deia el rei, per a celebrar el casament del seu Fill (cf. Lc 14,15-24). Tots els homes són ovelles del ramat que Déu estima. Per tant, seguint els passos de Jesucrist, el pasturatge del sacerdot no és sedentari, sinó a camp obert. Per això ens sentim tan orgullosos dels sacerdots que anuncien l'evangeli en altres països.

Cercar és treball *missioner*. Se'ns va preparar a molts, preferentment, per a tenir cura d'una comunitat ja constituïda. Avui, en canvi, quan en molts de nosaltres ha augmentat l'edat, a més de tenir cura de la comunitat existent, el Senyor ens demana «conduir altres ovelles a la cleda». És temps de «nova evangelització» i de primer anunci en el nostre propi territori. En aquesta tasca, la comunitat i el pastor, al mateix temps, han de ser avui els missioners. D'aquí que el bon sacerdot sigui conscient, i sàpiga bé, en quina mesura ha de donar suport als laics i comptar amb ells. Així mateix, ha d'unir esforços amb els diferents carismes de la vida consagrada. De tot això ens en parla el Papa en la seva Carta de l'Any Sacerdotal.

Demana el Senyor, d'altra banda, que el Pare no ens tregui del món. Els sacerdots, com Crist mateix, som al món i som per al món, sense ser del món. Així ho va demanar Jesús al Pare en l'últim sopar amb els Apòstols. L'Església està plantada al món i és per als homes, però no és del món. Així som els pastors. I aprenem de Jesús que: «Déu ha estimat tant el món que ha donat el seu Fill únic. [...] Déu no ha enviat el seu Fill al món perquè el món fos condemnat, sinó per salvar-lo per mitjà d'ell» (Jn 4,16-17). Aquesta missió, moltes vegades, és dolorosa per a nosaltres per les circumstàncies en què l'hem de realitzar, i això ens uneix a la creu de nostre Senyor Jesucrist. Confiant en la paraula de Crist, recordem en els moments de dolor que el Senyor va prometre la benaurança als perseguits, als qui sofreixen, als qui ploren.

Sabem que som instrument sacramental de l'acció salvadora de Crist, i en conseqüència hem de ser amb la nostra vida transparència de l'amor de Déu que salva el món estimant els germans. La resposta diària de Déu a un món allunyat, d'esquena al seu amor, és continuar enviant el seu Fill únic per a salvar-lo. Això es realitza de manera plena en la celebració de l'eucaristia, en la qual el Fill s'ofereix al Pare per a la salvació del món. Testimonis excepcionals d'això en som els sacerdots, no sols amb la celebració litúrgica, sinó fent de la nostra vida, «per Crist, amb ell i en

⁵ Cf. JOAN PAU II, Carta apostòlica *Tertio millennio adveniente*, 7.

⁶ PAU VI, Exhortació apostòlica *Evangelii nuntiandi*, 75

ell», una ofrena permanent. Diu el Papa, citant el sant Rector d'Ars: «Sempre que celebrava tenia el costum d'oferir també la pròpia vida com a sacrifici: com n'és, de bo, per a un sacerdot oferir-se a Déu en sacrifici cada matí!»⁷

Volem compartir amb vosaltres que el cor del sacerdot que fixa la mirada en Jesús està ple d'amor, amor que té un nom extraordinari: *misericòrdia*. Sant Lluc posa la nostra perfecció a ser «misericordiosos», com el Pare ho és. I comentava el papa Joan Pau II que «fora de la misericòrdia de Déu, no hi ha una altra font d'esperança per a la humanitat».⁸ Si això és així, el futur del món passa per la misericòrdia de Déu, de la qual nosaltres som ministres, especialment en el sagrament de la reconciliació. Nosaltres hem de rebre sovint en aquest sagrament el perdó i la misericòrdia de Déu que ens renoven. Regatejar esforços en l'exercici de la misericòrdia, tant en la vida de cada dia com en la disponibilitat per a oferir a altres el sagrament de la reconciliació, és restar-li futur al món. El sacerdot, com Crist, és icona del Pare misericordiós.

Diu sant Joan que Crist va morir «per a reunir en un els fills de Déu que estaven dispersos». Ell és el Pastor que va donar la vida per a reunir el ramat. El sacerdot, que prolonga la missió de Crist, té també la missió essencial de «reunir», és a dir, de ser ministre de comunió, fins donar la vida, si cal. La fidelitat al Bon Pastor ens situa en l'expressió suprema de l'amistat: *donar la vida*, sigui quin sigui el prestigi o la situació! Donar la vida com diàriament ho feu, perquè «el deixeble no és més que el seu mestre».

Quantes vegades, com a sacerdots, hem de portar la creu en el ministeri! Beneïda creu de Crist, que sempre estarà present en les nostres vides. Portant la creu participem d'una manera especial en el ministeri.

Avui sona igualment amb força la pregària de Jesús: «Que tots siguin u, com tu, Pare, estàs en mi i jo en tu. Que també ells estiguin en nosaltres, perquè el món cregui que tu m'has enviat» (Jn 17,21). Fins a cinc vegades apareix aquesta petició en la pregària sacerdotal. La passió per la unitat és necessària en la vida d'un prevere, si no vol renunciar a la seva identitat de pastor. Passió per la unitat i per la comunió amb el bisbe, també amb els germans preveres, amb els laics i amb les persones de vida consagrada. Passió per la unitat i per la comunió de tota l'Església diocesana i de l'Església sencera sota la guia del successor de Pere, evitant qualsevol desafecció i allunyament. Servir avui la comunió és un senyal clar de la nostra fidelitat a Crist, Bon Pastor.

Estem cridats a viure tot això en l'exercici de la caritat pastoral, la virtut que anima i guia la vida espiritual i ministerial del sacerdot. Amb ella imitem Crist, el Bon Pastor, amb ella li som fidels i amb ella unifiquem la nostra vida, amenaçada de dispersió. Gràcies a la caritat pastoral el nostre ministeri, més enllà d'un conjunt de tasques, es converteix en font privilegiada de la nostra santificació personal.

3. Benvolguts sacerdots: «Crist ens necessita»

«Un bon pastor, un pastor segons el Cor de Déu, és el tresor més gran que el bon

⁷ BENET XVI, Carta per a l'Any Sacerdotal.

⁸ BENET XVI, Homília en la consagració del Santuari de la Divina Misericòrdia (17 d'agost de 2002).

Déu pot concedir a una parròquia, i un dels dons més preciosos de la misericòrdia divina», deia el sant Rector d'Ars. Benet XVI, recollint aquesta cita en la seva Carta amb motiu de l'Any Sacerdotal, subratlla: «Parlava del sacerdoci com si no fos possible arribar a percebre tota la grandesa del do i de la tasca confiats a una criatura humana.»

Com a sacerdots, i amb els nostres sacerdots, volem cantar, amb humilitat però alhora amb veu potent, com Maria, el nostre *Magnificat*. El testimoni de la vida lliurada de la immensa majoria dels sacerdots és un motiu d'alegria per a l'Església i una força evangelitzadora en les nostres diòcesis i a cadascuna de les seves comunitats, on s'admira i es reconeix amb gratitud el seu treball pastoral i el seu testimoniatge de vida. Ells són també un regal per al món, encara que a vegades no se'ls reconegui. Veritablement, vosaltres, els sacerdots, sou importants no sols pel que feu, sinó, sobretot, pel que sou. Per això volem recordar amb afecte entranyable i gratitud sincera els sacerdots ancians i malalts que continuen oferint amb amor la seva vida al Senyor. Ànim a tots! La gràcia de Crist ens precedeix i acompanya sempre. Ell va davant nostre.

En aquest moment, amb satisfacció, portem a la nostra memòria i al nostre cor, i fem nostres les paraules de Joan Pau II a la *Pastores dabo vobis*: «La vostra tasca en l'Església és veritablement necessària i insubstituïble. Vosaltres porteu el pes del ministeri sacerdotal i manteniu el contacte diari amb els fidels. Vosaltres sou els ministres de l'eucaristia, els dispensadors de la misericòrdia divina en el sagrament de la penitència, els consoladors de les ànimes, els guies de tots els fidels en les dificultats tempestuoses de la vida. Us saludem amb tot el cor, us expressem la nostra gratitud i us exhortem a perseverar en aquest camí amb ànim alegre i decidit. No cediu al descoratjament. La nostra obra no és nostra, sinó de Déu. Aquell qui ens ha cridat i ens ha enviat continua al costat nostre cada dia de la nostra vida, ja que nosaltres actuem per manament de Crist.»⁹

«Aquí tens la teva Mare.» Des de la creu, Jesús ens va lliurar Maria, deixeble perfecta i Mare de la unitat, indicant al deixeble estimat: «Aquí tens la teva Mare» (Jn 19,27). Cada deixeble està invitat a «rebre-la a casa seva ». Invoquem Maria, Mare dels sacerdots, amb aquesta bonica pregària conclusiva de Joan Pau II en l'exhortació apostòlica *Pastores dabo vobis*:

«Mare de Jesucrist,
que vas ser amb ell al començament de la seva vida i de la seva missió,
el vas cercar com a Mestre entre la multitud,
el vas acompanyar a la creu, exhaust pel sacrifici únic i etern,
i vas tenir al vostre costat Joan, com a fill vostre,
acolliu des del principi els cridats al sacerdocí,
protegiu-los en la seva formació
i acompanyeu els vostres fills en la seva vida i ministeri,
oh, Mare dels sacerdots. Amén.»

Benvolguts germans sacerdots, volem concloure aquest missatge amb la invitació

⁹ JOAN PAU II, Exhortació apostòlica *Pastores dabo vobis*, 4.

que el Papa ens fa al final de la seva carta per a l'Any Sacerdotal: *Deixeu-vos conquerir per Crist*.

Rebeu la salutació afectuosa i fraternal en el Senyor dels vostres bisbes.

Madrid, 27 de novembre de 2009

DECLARACIÓ

davant la crisi moral i econòmica

1. «El goig i l'esperança, el plor i l'angoixa de l'home contemporani, sobretot els dels pobres i de tota mena d'afligits, són també goig i esperança, plor i angoixa dels deixebles de Crist.»¹

Davant les dificultats econòmiques i socials de tantes famílies i víctimes de la crisi, nosaltres, pastors de l'Església que peregrina a Espanya, amb aquesta declaració volem transmetre una paraula de coratge i d'esperança. Animem les comunitats cristianes i tots els homes de bona voluntat a discernir el moment present i a comprometre-s'hi amb generositat i solidaritat.

Conscients de la nostra missió pastoral, ens proposem oferir una reflexió més àmplia i profunda sobre l'actual crisi moral i econòmica.

La crisi econòmica que vivim ha de ser abordada, principalment, des de les seves causes i víctimes, i des d'un judici moral que ens permeti trobar el camí adequat per a la seva solució. No tenim solucions tècniques per oferir, però sí que entra dins el nostre ministeri il·luminar amb la doctrina social de l'Església el greu problema de la crisi, tenint present la veritat sobre l'home, «perquè la qüestió social s'ha convertit en una qüestió antropològica».² Només d'aquesta manera podem afrontar l'autèntica solució.

Causes i víctimes de la crisi

2. Som conscients de la gravetat de la situació en què ens trobem, per causes que tenen el seu origen en la pèrdua de valors morals, la falta d'honradesa, la cobdícia, que és arrel de tots els mals,³ i la carència de control de les estructures financeres, potenciada per l'economia globalitzada. Tot això ha provocat la situació actual, les repercussions de la qual arriben a diversos àmbits de la vida social i afecten greument els més febles, amb especial incidència en els països en via de desenvolupament.

- És especialment significativa la incidència de la crisi en les *famílies*, sobretot en les *famílies* nombroses i en els *joves*, com bé ho testimonien els últims estudis realitzats per Càritas.⁴ El context socioeconòmic actual ens mostra una taxa de desocupació disparada, fins al punt que hi ha moltes llars que tenen tots els seus membres actius en desocupació, que no reben ingressos ni del treball ni de les prestacions socials.

¹ CONCILI VATICÀ II, Constitució pastoral *Gaudium et spes*, 1.

² BENET XVI, Carta encíclica *Caritas in veritate*, 75.

³ Cf. 1Tm 6,10.

⁴ Cf. CARITAS ESPANYOLA, *VI Informe FOESSA*, 2008.

L'escassa protecció social de la família i les polítiques antinatalistes són perniciosos per a la societat i tindran efectes econòmics perjudicials per a les generacions futures. El judici de la recent encíclica del Papa il·lumina i orienta la nostra situació en aquest àmbit: «L'obertura moralment responsable a la vida és una riquesa social i econòmica. Grans nacions han pogut sortir de la misèria gràcies també al gran nombre d'habitants i a la seva capacitat. Contràriament, nacions en un temps florents passen ara per una fase d'incertesa, i en algun cas de decadència, precisament a causa del baix índex de natalitat, un problema crucial per a les societats de més benestar.»⁵

- Els *petits i mitjans empresaris*, així com els *agricultors i ramaders*, viuen en una angoixosa situació econòmica, assistint amb impotència a la destrucció d'ocupació i tancament de les seves empreses, fet que perjudica greument les seves famílies, el seu patrimoni i el progrés mateix de la societat.
- Un altre grup d'importància notable és la *població emigrant* procedent de països pobres: «Es tracta de persones, per a nosaltres germans, que un dia van venir invitats, contractats, o simplement atrets per la fascinació d'un paradís somiat. Molts d'ells han col·laborat amb el seu treball i amb els seus serveis, en els temps de prosperitat, en el nostre desenvolupament i benestar, van augmentar considerablement els recursos del nostre país, de la caixa de la hisenda pública i de la Seguretat Social, van animar el consum, el mercat de l'habitatge i la vida laboral en general. Ara, en moment de crisi, d'atur i de recessió, no podem abandonar-los a la seva sort.»⁶

És evident que la crisi està infonent por al futur no sols per la inseguretat respecte al possible manteniment de l'Estat de benestar, sinó també per les conseqüències que genera, en augmentar la taxa de desocupació i reduir l'activitat econòmica. Amb tot, el desenvolupament ha estat i continua sent un factor positiu. El nostre país ha experimentat un alt benestar durant aquests últims anys; benestar que no sempre ha estat administrat correctament i que ens ha portat a viure per damunt de les nostres possibilitats.

No hi ha veritable desenvolupament sense Déu

3. «Déu és el garant del veritable desenvolupament de l'home pel fet que, havent-lo creat a imatge seva, funda també la seva dignitat transcendent i alimenta el seu anhel constitutiu de "ser més".»⁷ L'arrel dels nostres problemes no es troba només, ni principalment, en les dificultats econòmiques per a continuar mantenint un creixement i benestar en un món sotmès a crisis periòdiques: «El primer capital que s'ha de salvaguardar i valorar és l'home, la persona en la seva integritat.»⁸ El veritable desenvolupament ha d'aconseguir tot l'home i tots els homes.⁹ Inevitablement hem de preguntar-nos: quin home volem promoure amb l'estil social

⁵ BENET XVI, Carta encíclica *Caritas in veritate*, 44.

⁶ CONFERÈNCIA EPISCOPAL ESPANYOLA, Comissió Episcopal de Migracions, *Missatge de la Jornada Mundial de Migracions*, 18-I-2009.

⁷ BENET XVI, Carta encíclica *Caritas in veritate*, 29.

⁸ *Ibid.*, 25.

⁹ Cf. PAU VI, Carta encíclica *Populorum progressio*, 14.

que estem procurant? ¿Podem considerar com a desenvolupament veritable el que tanca l'home en un horitzó intraterrenal, fet només de benestar material i que prescindeix dels valors morals, del significat transcendent de la seva vida? ¿Pot aconseguir-se el veritable desenvolupament sense Déu?

En primer lloc, cal dir en aquestes circumstàncies que l'home que ha conegut Crist se sap responsable del canvi social en la seva autèntica veritat: «El desenvolupament és impossible sense homes rectes, sense operadors econòmics i agents polítics que sentin fortament en la seva consciència la crida al bé comú.»¹⁰ Això demana un major compromís en el món de l'educació i en la vida pública, per a eradicar en tot moment la corrupció, la il·legalitat i la set de poder.

Estem cridats a prendre decisions i a alleujar la misèria

4. L'espectacle de l'home que pateix toca el nostre cor de creients. Déu mateix ens empeny en el nostre interior a alleujar la misèria. No n'hi ha prou a contemplar la realitat complexa, sotmesa a una crisi molt greu; ni n'hi ha prou a prendre consciència dels problemes que està ocasionant. És imprescindible un profund sentiment de solidaritat amb tots els que sofreixen. Hi ha problemes derivats d'aquesta crisi que estan exigint una resposta immediata.

5. Una de les preocupacions més greus té a veure amb l'ocupació i la feina. No són fàcils ni d'aplicació immediata solucions que siguin veritablement eficaces. La pobresa i la desocupació degraden la dignitat de l'ésser humà. Per això cal impulsar un nou dinamisme laboral que ens comprometi a tots en favor d'un *treball decent* que «sigui expressió de la dignitat essencial de tot home o dona: un treball lliurement elegit, que associï efectivament els treballadors, homes i dones, al desenvolupament de la seva comunitat; un treball que, d'aquesta manera, faci que els treballadors siguin respectats, evitant tota discriminació; un treball que permeti satisfer les necessitats de les famílies i escolaritzar els fills sense que es vegin obligats a treballar; un treball que consenti els treballadors d'organitzar-se lliurement i fer sentir la seva veu; un treball que deixi espai per a retrobar-se adequadament amb les pròpies arrels en l'àmbit personal, familiar i espiritual; un treball que asseguri una condició digna als treballadors que arriben a la jubilació».¹¹

6. Demanem un tracte humà i solidari amb els emigrants, perquè la recent aprovada Llei d'estrangeria restringeix drets que afecten decisivament la seva dignitat com a persones. Una societat amb un objectiu d'autèntic progrés humà es preocupa pel bé de tots i de cadascú.¹²

El nostre compromís permanent com a Església

7. L'Església realitza el servei al món i al seu progrés com a exigència de la missió que ha rebut. A través de la seva doctrina social ens il·lumina amb una llum que no canvia els problemes sempre nous que van sorgint¹³ i ens anima a comprometre'ns de manera més urgent en aquests àmbits:

¹⁰ BENET XVI, Carta encíclica *Caritas in veritate*, 71.

¹¹ *Ibid.*, 63.

¹² Cf. JOAN PAU II, Carta encíclica *Sollicitudo rei socialis*, 39.

¹³ Cf. BENET XVI, Carta encíclica *Caritas in veritate*, 12.

- L'aspiració a aconseguir un desenvolupament integral requereix una renovació ètica de la vida social i econòmica que tingui en compte el *dret a la vida*: «L'obertura a la vida és al centre del veritable desenvolupament. Quan una societat s'encamina cap a la negació i la supressió de la vida, acaba per no trobar la motivació i l'energia necessària per a esforçar-se en el servei del veritable bé de l'home. Si es perd la sensibilitat personal i social per a acollir una nova vida, també es marceixen altres formes d'acollida profitoses per a la vida social.»¹⁴
- En un món globalitzat, on els pobres pateixen la pitjor part, l'Església *renova el seu compromís amb ells*. I ho fa perquè aquest compromís brolla de la seva mateixa entranya de misericòrdia, de la fe i de la seva missió evangelitzadora. En efecte, Jesús va venir a anunciar la bona nova als pobres, reclamant també d'ells la conversió i la fe. Jesús ens ha revelat que ell és servit i acollit en els famolencs i forasters.¹⁵ «Coneixeu prou bé la generositat de nostre Senyor Jesucrist; ell, essent ric, es va fer pobre per vosaltres, perquè us enriquéssiu amb la seva pobresa» (2Co 8,9). Hem de sentir-nos Església samaritana i solidària amb els pobres davant l'angoixa de tantes famílies, joves i desocupats.
- L'Església ha tingut sempre entre els seus compromisos la lluita contra la pobresa com una exigència de la caritat, perquè «l'amor —*caritas*— sempre serà necessari fins i tot en la societat més justa»¹⁶ i, especialment, en moments en què els més febles es troben exposats a carregar amb el preu de les conseqüències de la crisi.
- La comunitat cristiana, i en particular Càritas, Mans Unides i altres institucions de caritat de l'Església, estan atenent i acompanyant els més necessitats del nostre país i dels països en via de desenvolupament, víctimes, també, de la crisi econòmica global i de la recessió. Agraïm aquest signe de solidaritat als qui ho fan possible: voluntaris, socis, donants; i els animem a continuar en aquesta lògica del do i de la gratuïtat com a expressió de fraternitat.

8. La crisi ha de ser una ocasió de discerniment i d'actuació esperançada per a cadascun de nosaltres, per als responsables públics i per a les institucions que poden contribuir a sortir-ne. Però, sobretot, la crisi hauria d'ajudar-nos a posar en Déu la referència verificadora de les nostres actituds i comportaments. Només tenint en compte la dimensió transcendent de la persona podem aconseguir un desenvolupament humà integral: «Davant els grans problemes del desenvolupament dels pobles, que ens impulsen gairebé al desassossec i a l'abatiment, ve en el nostre auxili la paraula de Jesucrist, que ens fa saber: "Sense mi no podeu fer res" (Jn 15,5). I ens anima: "Jo sóc amb vosaltres dia rere dia, fins a la fi del món" (Mt 28,20). Davant l'ingent treball que queda per fer, la fe en la presència de Déu ens sosté, junt amb els qui s'uneixen en nom seu i treballen per la justícia.»¹⁷

¹⁴ *Ibid.*, 28.

¹⁵ CONFERÈNCIA EPISCOPAL ESPANYOLA, *Reflexions entorn de l'eclesialitat de l'acció caritativa i social de l'Església*, 12.

¹⁶ BENET XVI, Carta encíclica *Deus caritas est*, 28.

¹⁷ BENET XVI, Carta encíclica *Caritas in veritate*, 78.

Crida final

9. Volem finalitzar aquesta declaració fent una crida a les comunitats cristianes i a tots els homes i dones que vulguin unir-se en un compromís decidit per a sortir de la crisi, sabent que és prioritària la conversió del cor per a obtenir els canvis socials.¹⁸ Pel que fa a això, apuntem:

- El moment actual requereix prendre consciència del sofriment dels nostres germans més afectats per la crisi, i un compromís més solidari de tots, especialment dels qui tenen més capacitat per a posar a disposició dels altres els béns i recursos rebuts de Déu.
- És urgent un discerniment sobre les decisions de despesa tant dels poders públics com de les famílies i de cadascú en particular.
- Cal fomentar la responsabilitat envers el bé comú i envers les víctimes més afectades per aquesta situació.
- Promoure actituds cristianes per a compartir és especialment necessari en aquesta conjuntura. Per això urgim les comunitats cristianes a compartir els seus béns amb els afectats per la crisi. Alguns ja ho han fet donant l'1% dels seus ingressos com un signe del seu compromís amb els pobres. Per la nostra part, la Conferència Episcopal Espanyola, a través de Càritas, es disposa a donar un percentatge que aquest any serà de l'1,5% del fons comú interdiocesà.
- Encara que la responsabilitat primera de promoure solucions per a sortir de la crisi correspon als poders públics, això no obstant caldrà també que com a Església samaritana col·laborem amb altres institucions i organitzacions socials en la solidaritat amb les víctimes de la crisi.

Madrid, 27 de novembre de 2009

¹⁸ Cf. *Catecisme de l'Església catòlica*, 1888.

nou taller
d'enquadernació

IMPREMTA VIRGILI

VIRGILI
IMPRESSORS
100
any
al vostre servei

C/ Ferrer, 1 • 43003 Tarragona • Tel i Fax 977 233 251 • grafica@impremtavirgili.com

